

YAŞAR KEMAL

- AĞRI'NIN ATEŞİ
- ATEŞ HIRSIZI
- GERİLİMİN AYNADAKİ YANSIMALARI
- İNSAN OLMAK
- PANSİYON MERSİYESİ
- RÖPORTAJ
- KADIN SUSAR
- DÖNÜP DE ARDIMA BAKTIĞIMDA
- RÜYA GİBİ BİR GÜN
- YAZMAK EYLEMİ
- SANAT
- ŞİİRLER
- SEYAHATNAMELER
- GALAPAGOS
- ROMANYA GEZİSİ
- HASTE WAKES MASTE

SIRAĞIŞI

Haziran 2015 Sayı: 6

İmtiyaz Sahibi

Irmak Okulları Adına
Ülkü Arıoğlu
Nitelikli Eğitim Kurumları A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı

Sorumlu Müdür

Metin Yoleri
Lise Müdürü

Editör

Selin Tengiz
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Editör Yardımcısı

Burak Savaş

Yazı Kurulu

Burak Savaş
Candan Deniz Alemlı
Alpin Ege Büyüklü

Dergi Tasarımı

Sedef Uluğ
Görsel Sanatlar ve Tasarım
Tuğba Sarıbuğa
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

Kapak Tasarımı

Sedef Uluğ
Görsel Sanatlar ve Tasarım

İÇİNDEKİLER

YAŞAR KEMAL OLMAK - Selin UNUTMAZ 9 B	2
YAŞAR KEMAL'E DAİR	4
YAŞAR KEMAL KİTAPLARI - BU YAZ EN AZ BİRİNİ OKUYUN!	8
AĞRI'NIN ATEŞİ - Alpin Ege BÜYÜKLÜ 10 A	15
ATEŞ HIRSIZI - İzem Ekin ÖZAVCI 10 A	18
GERİLİMİN AYNADAKİ YANSIMALARI - Fethi İlgin UYGUR 11 A	20
İNSAN OLMAK - Alpin Ege BÜYÜKLÜ 10 A	25
PANSİYON MERSİYESİ - Candan Deniz ALEMLİ 11 B	26
YAVUZ PİLEVNELİ RÖPORTAJI - Şölen CERAN, Serra OĞUZ 10 B	27
KADIN SUSAR - Büge EREL 11 B	32
DÖNÜP DE ARDIMA BAKTIĞIMDA - Burak SAVAŞ 11 B, Candan Deniz ALEMLİ 11 A	34
DÖNÜP DE ARDIMA BAKTIĞIMDA - Gülen ASKERBEKOV 11 A	34
RÜYA GİBİ BİR GÜN - Caner BOZTEPE 10 A	36
YAZMAK EYLEMİ - 9. Sınıf Öğrencileri	37
SANAT - Yasemin BOUER 11 A	45
ŞİİRLER - Evren PIRAVADILI	47
ORTA ASYA TÜRK TARİHİ ARAŞTIRMALARINDA SEYAHATNAMELER - İsmail Hakkı ERGÜVEN	49
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ - Bengisu HAYNES 11 B	52
EVİRİMİN ANAHTARI GALAPAGOS - Oya PEKER GÜLER	53
ROMANYA GEZİSİ - Mine Deniz İLHAN 10 B	56
HASTE WAKES ME - Elif İNANÇ 10 A, İzem Ekin ÖZAVCI 10 A	58

YAŞAR KEMAL OLMAK

Selin UNUTMAZ 9 B

İnsan kafasını kaldırıp gökyüzüne baktığında onu aydınlatacak, yol gösterecek, yoluna ışık tutacak yıldızlara ihtiyaç duyuyor. Son dönemde gökyüzü parlaklığını yitiriyor. Yakın zamanda bir yıldız daha kaydı. Eski bir yıldızdı bu, yüce bir yıldız... Doksan iki yıl boyunca insanlığa ışık saçmış bir güneş... Duruşuyla, tavırlarıyla, üslubuyla, yaşadıklarıyla halkına önder olan bir usta... Yaşar Kemal...

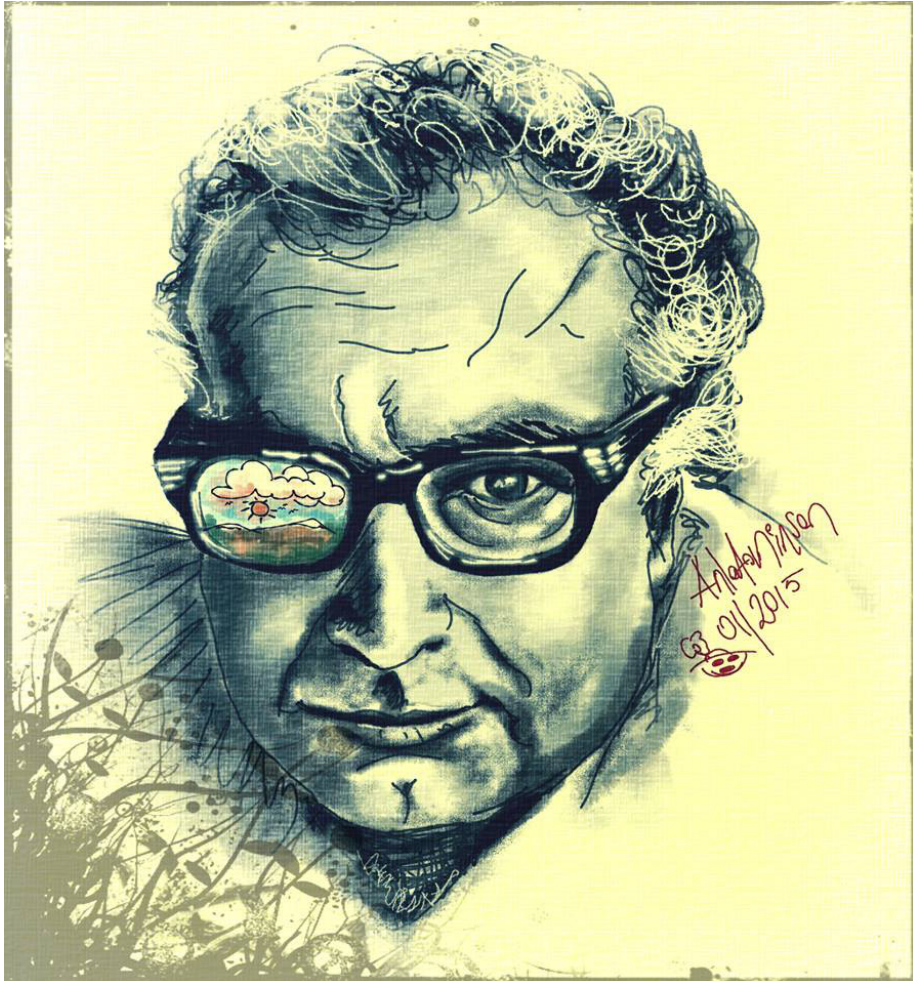
Adını edebiyat dersinde sıkça duyduğum ama ölümüne kadar bir kitabını bile elime almadığım Yaşar Kemal, biyografisini okuduğum yazarlar arasında beni en çok etkileyendi. Yazar kavramı nedense aklımda hep halktan, toplumdan kendini bir şekilde soyutlamış kişi olarak kalmıştı. Sanki başarılı yapıtlar vermenin sırrı, halkı dışarıdan bir gözle incelemektir. Yaşar Kemal ise bu algıyı kırdı. O hayat koşulları gereği toplumun arasında sıkışmış, sıradan ama aslında bir o kadar farklı biriydi. O bir ırgattı, memurdu, öğretmen vekiliydi, traktör sürücüsüydü, pamuk tarlalarında işçiydi. O "halktan" biriydi ve gerçek bir yazardı. Yarattığı karakterleri, yazış biçimi, üslubu ve ele aldığı konular da onun gibi halktandı.

Her şeyden ve herkesten çok insanı yaşadıkları değiştirir. Bir insanın kişiliğini, dünyaya bakış açısını şekillendiren şey başından geçen olaylardır. Yaşar Kemal'in yaşadıkları da herkesin yaşamayacağı, kaldıramayacağı acılardan. Babası gözleri önünde öldürülmüş bir çocuğun yaşadıkları elbette yazıyla anlatılamayacak kadar derindir. Bu da aklımda başka sorular oluşmasına neden oluyor. Acaba böyle güzel eserler vermenin sırrı bunları yaşamaktan, halkın içinden olmaktan mı geçiyor? Yoksa çok okuyarak, araştırarak, gözlem yaparak da iyi bir yazar olunabilir mi? İnsan hayatı o kadar garip ve tesadüflerle doludur ki kimin ne zaman ne yaşadığını ve onu nasıl etkileyeceğini bilemeyiz ama yazdığı bir olayı yaşamış ve o olayın içinde bulunmuş olmanın yazım şeklimizi, tasvir gücümüzü etkilediğine eminim.

Eğer iyi bir yazar olmanın ve başarının kaynaklarını arıyorsak eski ustaların izinden gitmemiz her zaman daha doğru olur. Yaşar Kemal gibi bir dehada en çok etkilendiğim özellik işine duyduğu saygıdır herhalde. Çünkü bu özelliğe sahip biri yazar olsun olmasın, edebiyatı sevsin sevmesin tüm hayatı boyunca doğrudan şaşmaz. Bir makalesinde okuduğum üzere Yaşar Kemal yaptığı her edebi çalışmayı özenle hazırlar, içine sinmeyen bir yer olursa siler, baştan yaparmış. Çünkü işine ve okuyucusuna duyduğu saygı her şeyden fazlaymış. Şimdilerde son derece baştan savma, özensiz hazırlanan ve karşı tarafı kenara sıkıştırmaya yönelik hazırlanan röportajları; o kendi döneminde adeta roman titizliğiyle hazırlar ve harika işler çıkarırmış. Bu da bizlere şu tarihte bile bu denli konuşulan eserler vermenin öncelikli şartının işine saygı duymak olduğunu gösteriyor.

Bütün bu söylediklerimize Yaşar Kemal'in ustalığından başarılarından bahsetmişken; yazdığı romanlar kırktan fazla dile çevrilmiş, tüm dünyanın tanıdığı bu ustayı Türk gençliği neden tanımıyor? Neden adını ilk defa öldüğü gün duyanların sayısı, bir kitabını okumuş insanların sayısından kat kat fazla? Oysaki yüzyıllar sonra okuduğumuz şu sabun köpüğü kitapları değil de bir İnce Mehmed'i hatırlayacağımız neden kimsenin aklına gelmiyor? Geleceğini bilmeyen, geçmişin yazım biçimini önemsemeyen bir toplumun gelecekte yapacağı edebiyattan ne beklenebilir ki ?

Unutulmamalıdır ki bize düşen görev onun anısını ve başlattığı akımı sonuna kadar devam ettirmektir. Bu anıyı ise ancak ve ancak onu okuyarak, bakış açısını anlamaya çalışarak ve sözlerinde bize anlatmaya çalıştığı gerçeği yakalayarak yaşatabiliriz. Onun da dediği gibi " Yaşam, umutsuzluktan umut yaratmaktır." Her şeye rağmen onu sevgi ve saygıyla 'yaşatabilirsek' ne mutlu bize.

YAŞAR KEMAL'E DÂİR

Yaşar Kemal, şiirsellikle yaşanmışın tadını birleştiren büyük bir ustadır.

Hubert Juin, Le Monde, (Fransa)

Yaşar Kemal toplumcu olmakla birlikte, bir bakıma gerçekçi yöntemden uzak durmuş bir yazar. Kullandığı olağandışı olaylar, simgeleşmiş kişiler ve hayvanlar, mitos kalıpları; onun romanlarını destan, efsane ve halk hikâyeleri geleneğine bağlar.

Berna Moran, Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış

Baskı, zulüm ve yozlaşmışlığın çaresiz kurbanlarının içinde bulundukları kötü duruma karşı bir protesto...

Derby Evening Telegraph (İngiltere)

Yaşar Kemal, şaşılacak ölçüde yaratıcı...

The Bookseller, (İngiltere)

Yaşar Kemal karakterlerini unutulmaz, seçkin ve gerçek hayattan daha da gerçekçi kılan detay zenginliği ile Rus edebiyatının kalitesine ulaşıyor.

Sunday Telegraph, (İngiltere)

Türk romancısı Yaşar Kemal'in Ortadirek romanı, edebiyatın büyük insan manzaralarından biridir. Bu roman aslında "Savaş ve Barış" ve "Moby Dick" boyutlarında bir yapıttır.

Michel Cournot, Le Monde, (Fransa)

Buna dikkat çekici bir eser değil, bir şaheser demek daha doğru olur.

Bulletin Critique du Livre Français, (Fransa)

Yaşar Kemal'in romanı Tolstoy'un çapına ve Dickens'in canlılığına sahiptir.

Lena Jeger, Manchester Guardian, (İngiltere)

Bugüne kadar okuduğum en mükemmel Türk romanıdır Ortadirek.

Fethi Naci, Bir Romancı: Yaşar Kemal

Çağımızda örnekleri pek bol olmayan güçlü ve soluklu yazarlardan biri...

The Gazette, (Kanada)

Yaşar Kemal'in sanatı küçük kulislerin, klikleşmelerin ve günlük moda akımların dışında çizgisini sürdürüyor. Panait Istrati, Maksim Gorki, Jean Giono çapında bir yazar olmanın sağladığı gücün verdiği güvenle...

Gerard Mordillat, Libération, (Fransa)

Yaşar Kemal'in dili zengin ve dinamik, çizdiği sahneler çok güçlü...

Curt Bladh, Skanska Dagbladet, (İsveç)

Sadece büyük bir yeteneğin üretebileceği enerjiye, çeşitliliğe ve isabete sahip...

The Guardian, (İngiltere)

Zengin yaratısı, Yaşar Kemal'i herkese seslenen, zaman ötesi büyük klasiklere yaklaştırmaktadır.

Michel I. Makarius, Jeune Afrique, (Fransa)

Yaşar Kemal'in sanatı kimi yerlerde acı kimi yerde şiirsel dokunuşlarla keskin, haşin, kontrollü, sert-çe boyanmış...

The Listener

Yaşar Kemal Anadolu'nun Halk edebiyatıyla alışveriş içindeyken başladı yazmaya. Gerçek bir yazar olduğu için de dilin duyarlılığından, şiirsel destanın tek kahramanı olan Türk halkının kültüründen esinlenmesini bildi.

Jeliha Hafsia, La Presse, (Tunus)

Yaşar Kemal'de büyük bir romancının bütün nitelikleri var.

British Books, (İngiltere)

Zengin, renkli ve zekice bir netlikle bezenmiş bir üslup ve yazdığı her kelime sert, cilalanmış, ayırksı ve bir buğday tanesi gibi potansiyel olarak üretken...

Irish Times, (İrlanda)

Kitabın güzelliği; zengin, şiirsel dilinde, efsane ve mit duygusunda yatıyor.

Sunday Telegraph, (İngiltere)

Yaşar Kemal sadece Cumhurbaşkanımız Mitterrand'ın kalbindeki sevgili halk ozanı değil; Yaşar Kemal edebiyatın bir devi...

Andre Clavel, Nouvelles Littéraires, (Fransa)

Eski rapsodilerin epik esinini, gücünü, doğa aşkının usta bir lirizmiyle iç içe sokarak, Yaşar Kemal, bize büyüleyici kişilikler çiziyor ve bizi kapıp götüren bu destandan ayrılmak çok güç oluyor.

Bulletin Critique du Livre Français, (Fransa)

Dramatik devinim öylesine canlı bir şekilde anlatılmış ki, insan Torosların eteklerinde kimi zaman bir kovboy filmi kimi zaman da bir Shakespeare trajedisi izlediği kanısına kapılıyor.

Christian Guidicelli, Guide Lire, (Fransa)

Yaşar Kemal, yirminci ve yirmi birinci yüzyıl yazınının en büyük romancılarından biridir.

Barry Tharaud, (A.B.D.)

Yaşar Kemal'in romanlarını okumak, coşkular dünyasında bir mola zamanı gibidir.

Jean-Pierre Deleage, (Fransa)

Yaşar Kemal'in imgelemi, insan ruhunun inceliklerini kavraması, anlatımının şiirsel derinlikleri üstüne titreyeceğimiz bir sanat eseri yaratıyor. Bütün dönemlerin en iyi yapıtlarından biri...

Jeremy Brooks, (İngiltere)

Yaşar Kemal zamanımızın en büyük epik romancısıdır. Onun romanlarını okuyan herkes bu kanıda birleşir. Zamanımızda hiçbir yazarın Yaşar Kemal'in gücüne ulaşamadığını bilmeliyiz.

Torbjörn Safve, (İsviçre)

Yaşar Kemal'in romanı vahşi ve muhteşem bir türküyeye benziyor. Güçlü, yalın ve insanı deli eden...

Die Weltwoche, (İsviçre)

Yaşar Kemal büyük bir yazardır. Onun eserlerini okumak, zengin kazanımlar sağlayan büyük bir serüvendir.

Fönstet, (İsveç)

Yaşar Kemal'in eseri, büyük bir tuval üzerinde her santimine ayrı titizlik gösterilerek hazırlanmış bir tablo gibidir.

Paul Theroux, The New York Times, (A.B.D.)

Çok büyük bir yazar... Eserlerinin güzelliğine kapılıveriyor okur, bitirince şaşkınlık ve mutlulukla doluyor.

Femme d'Aujourd'hui, (Fransa)

Birden bu barok kişilerin harikulade serüvenine kapılırsınız, acımasız gerçekle efsane arasında gider gelirsiniz. Yaşar Kemal ya da bir halkın dehası...

Martine Bauer, Le Matin de Paris, (Fransa)

Yaşar Kemal'in özgün ya da bilge bir anlatıcıdan çok daha başka bir şey olduğunu bir kez daha kabul etmek gerekir. Yazar ve halkı sanki gerçekten tek bir bütünmüş gibi, kişileri de anlatımı da aynı şiirsel imgelemi ve aynı büyüleyici çekiciliği taşır.

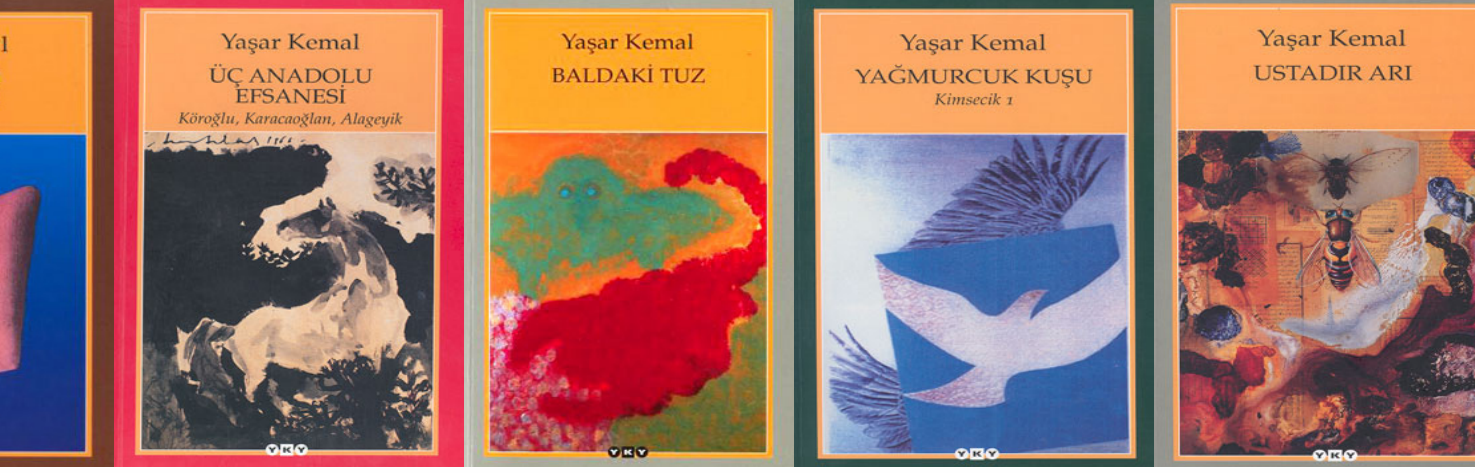
Journal de Centre, (Fransa)

Toprağa ve gökyüzüne kenetlenmiş köylünün sert yaşamını düşleyebilenler, bir gemiye biner gibi binsin bu demirden toprağa, bizlere sonsuza dek yasak edilmiş bu serüveni yaşasınlar.

M. Rieux, Que Lire, (Fransa)

İnsanlara karşı acımasız bir toprağın temposu...

Pierre A. Willemart, L'Actuel Bruxelles, (Belçika)

YAŞAR KEMAL KİTAPLARI

BU YAZ EN AZ BİR TANESİNİ OKUYUN!

Ağrı Dağı Efsanesi

Bir aşk destanı olan Ağrı Dağı Efsanesi geleneklerini Mahmut Han'a karşı savunan Ahmet ile Gülbahar arasındaki aşkı konu alır. Efsanelere ve halk söylencelerine yürekten bağlı Yaşar Kemal'in bu romanı, insan psikolojisinin derinliklerini de içerir.

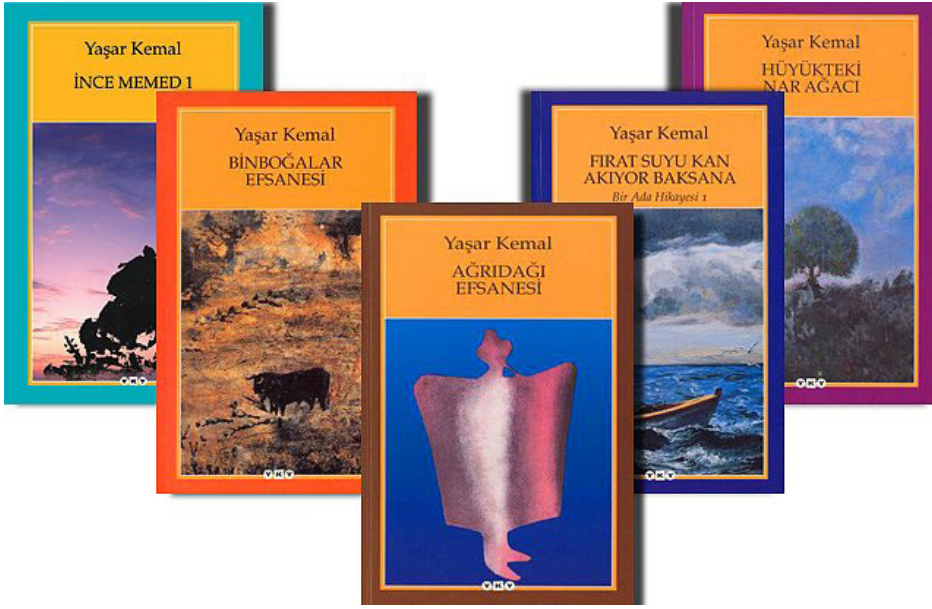
İnce Memed 1-2-3-4

Otuz iki yıllık bir zaman diliminde yazılan İnce Memed dörtlüsü, düzene başkaldıran Memed'in ve insan ilişkileri, doğası ve renkleriyle Çukurova'nın öyküsüdür. Yaşar Kemal'in söyleyişiyle "içinde başkaldırma kurduyla doğmuş" bir insanın, "mecbur adam"ın romanı.

Binboğalar Efsanesi

Yüzyıllarca yerleşik düzene geçmemek için direnen Türkmenler'in romanı Binboğalar Efsanesi Hıdrellez şenliklerinde, göçerlerin kış için sığınacak topraklar bulma dilekleriyle başlar. Ancak, kış onlar için bir yok oluş öyküsüne dönüşecektir.

Yörüklerin yok oluşuna yakılmış bir ağıt.

Bir Ada Hikayesi (Dörtleme)

Bir Ada Hikâyesi dörtlüsü, savaşımlardan, kıyımlardan, sürgünlerden arta kalan insanların, Yunanistan'a gönderilen Rumların boşalttığı bir adada yeni bir yaşam kurma çabalarını konu alır. Umut romanın baş kahramanıdır.

Demirciler Çarşısı Cinayeti

Demirciler Çarşısı Cinayeti birbirini yok etmek için tüm hünerlerini, olanaklarını, güçlerini, bundan da öte akıllarını, nefretlerini ve kinlerini kullanan iki ağanın ayakları altında ezilen toprağın, toprağın insanların ve yeşerttiği doğanın büyük efsanesidir. Lanet, çıktığı bağı vuracaktır.

Dağın Öte Yüzü (Üçleme) / Orta Direk – Yer Demir Gök Bakır – Ölmez Otu

Başı dara düşenler, yarattıkları düş dünyasında bulurlar yollarını. Ayakta kalabilmek için sığındıkları bu dünya bir yandan onları yaşatırken, bir yandan da hikâyelerini örer. Dağın Öte Yüzü üçlüsü, darda kalanların yarattıkları düş dünyasının büyük ve görkemli hikâyesidir.

Hüyükteki Nar Ağacı

Yaşar Kemal'in "doğa-insan ilişkilerini en iyi anlamda verdiğim yapıtlarımdan biri" dediği Hüyükteki Nar Ağacı, traktörün tarıma girmesiyle birlikte işsiz kalan yarıcılar ve mevsimlik işçilerin dramını konu alıyor. Kapitalizmin Çukurova'ya düşen büyük gölgesi, her satırla görünür kılınıyor.

Üç Anadolu Efsanesi

Halk söylencelerine, efsanelere duyduğu hayranlıkla Köroğlu, Karacaoğlu ve Alageyik efsanelerini kendine has tarzıyla kaleme alan yazar, anlatım gücünü besleyen bereketli topraklara olan vefa borcunu da Üç Anadolu Efsanesi ile öder.

Bir Bulut Kaynıyor

“Bu Diyar Baştanbaşa” dörtlüsünün dördüncü kitabı Bir Bulut Kaynıyor, diğer üç kitap gibi doğa ile insan arasındaki kimi zaman içli ve tatlı, kimi zaman acı ve acıttıcı ilişkileri örer. Kaymakamlar, ağalar, şoförler, gecekonduarda yaşayanlar, fakir evleri, zengin mezarları, martılar, “Amerikalılar”, rektörler, yunuslar ve balıkçıların yanı sıra, Çetin Altan, Abidin Dino, Sait Faik bu kitabın konuklarıdır.

Çakırcalı Efe

Çakırcalı Memed Efe, on beş yıldan fazla bir zaman boyunca eşkiya olarak Osmanlı devletine baş kaldırmış, binden fazla insanı öldürmüş, öte yandan fakir fukaranın koruyucusu olmuştur. Yaşar Kemal, Çakırcalıyı öldüren müfrezenin kumandanı Albay Rüştü Kobaş'ın verdiği bilgiler ışığında eşkiyanın hayat hikayesini, tanıklarının yorumlarına da yer vererek anlatır.

Ayışığı Kuyumcuları

Roger Vadim'in yönetiminde Brigitte Bardot'nun yorumuyla sinemaya da uyarlanmış olan Ayışığı Kuyumcuları; akıcı dili, şiirsel anlatımı ve şaşırtıcı kurgusuyla okuru kitap-taki yaşamın içine sürüklüyor.

Yusufcuk Yusuf

Yusufçuk Yusuf, Çukurova'ya kuşaklar boyunca egemen olmuş iki derebeyinin hikâyesidir. Köylüleri yıllarca baskı altında tutan bu güç kırılırken, yeni zamanların gereklerine uyum sağlamış yeni zenginler başka bir güç oluştururlar. Barbarlığı çağrıştıran bu güç, “bataklıktan kurtulmaya yüz tutmuş bir bataklık toprağını yağmalar”.

Binbir Çiçekli Bahçe - Ustadır Arı - Ağacın Çürüğü - Baldaki Tuz - Zülmün Artsın

Ustadır Arı, Ağacın Çürüğü, Baldaki Tuz, Zülmün Artsın ve Binbir Çiçekli Bahçe; Yaşar Kemal'in gazetelerde, dergilerde yayımlanmış toplumcu ve gerçekçi bir bakış açısıyla kaleme aldığı yazılarından ve konuşmalarından derlenmiştir. Onun düşünce ve yazarlık serüvenine tanıklık eden bu yazılar halkın yıllardır içine sürüklendiği karanlığın belgeleridir.

Ağıtlar

Ölüme karşı etkin bir direniş olan ağıt, insanoğlunun ölümle yüz yüze geldiğinde duyduğu şaşkınlığı, korkuyu ve inanmazlığı dayanılır kılma çabasının sonucudur. Bin yıllardır yakılan ağıtlar, Anadolu'da da çok büyük bir çeşitlilik ve zenginlik gösterir. Yaşar Kemal'in Çukurova bölgesinden ve Toroslar'dan derlediği pek çok ağıt, 'Ağıtlar'da bir araya geliyor.

Karıncanın Su İçtiği

Karıncanın Su İçtiği, beklemenin ve sabrın romanıdır. Savaştan dönmeyen yakınlarını bekleyen kadınların, yurduna dönmeyi bekleyen sürgünlerin, denizi bekleyen balıkçıların, aşkı bekleyen yüreklerin sonsuz bir sabırla hayata duydukları inanç, adanın doğasına, insanlarına duyulan sevgiyle aydınlanır.

Sarı Sıcak

Sarı Sıcak; Anadolu halkının yokluğa, açlığa, unutulmuşluğa karşı verdiği insanüstü mücadelesinin hikâyesidir. Pisliğin, sıcaklığın, sefaletin ortasında bir avuç insanın hayatla aralarındaki ince bağa sımsıkı sarılışlarının ve hayatta kalma çabalarının dramı yirmi iki hikâyede dile getirilir.

Al Gözüm Seyreyle Salih

Al Gözüm Seyreyle Salih'te Karadeniz'in küçük bir kasabasında on bir yaşındaki Salih'in, kanadı kırık bir martıya duyduğu sevgi ve mavi oyuncak bir kamyonu elde etme isteği konu alınır. 1970'lerin Türkiye'si, dönemin insan, devlet, iktidar ilişkileri Salih'in dünyasını çevreler. Yaşar Kemal, Salih'in gözünden hayata bakar ve çocukluğun bahçesinden, Türkiye'nin genel yapısını tüm inceliğiyle çizer.

Yağmurcuk Kuşu

Yağmurcuk Kuşu, bir cinayetin yarattığı korkuyla şekillenir. Roman katliamların nedenleri ile sonuçları arasındaki ürpertici ilişkiyi açığa çıkarırken, bir yanıyla da bir köy çocuğunun masum ve cesur dünyasının nasıl belirdiğini ortaya koyar.

Bugünlerde Bahar İndi

Yaşar Kemal'in, Bugünlerde Bahar İndi adlı kitabı; ağırlıklı olarak 1940'larda yazılan, 50'ler ve 60'larda devam eden ve sonuncusu 1973'te yazılan usta işi şiirlerden oluşuyor. Kitapta, ilk kez yayımlanan şiirlerin yanı sıra; Kovan, Ülkü, Toprak, Küçük Dergi, Çığ, Görüşler adlı dergilerde ve Vatan ve Akşam gazetelerinde yayımlanan şiirler de yer alıyor.

Tanyeri Horozları

Tanyeri Horozları; yeni bir yaşam kurma çabası, korku, özlem, umut, sabır ve geçmişin acıları arasında, aşktan ve insan olmaktan duyulan sevincin romanıdır. Denize, adaya, insanlara duydukları aşkın geçmişin acılarıyla gölgelenmesine izin vermeyen, sevdalarını yüreklerinde sır gibi taşıyan adam gibi adamlar, kadın gibi kadınlar yüzlerini yeni bir hayata dönerler.

Yanan Ormanlarda Elli Gün

Yanan Ormanlarda Elli Gün “Doğuda İnanılmaz Şeyler Gördüm” başlıklı bir röportajla başlar. İnanılmaz ve acı şeyler Yaşar Kemal’in satırlarında masalsı bir güzelliğe bürünür, içimize işler. Hayat kaynağımız doğaya yaptığımız kötülüklerle bizi yüzleştirir.

Peri Bacaları

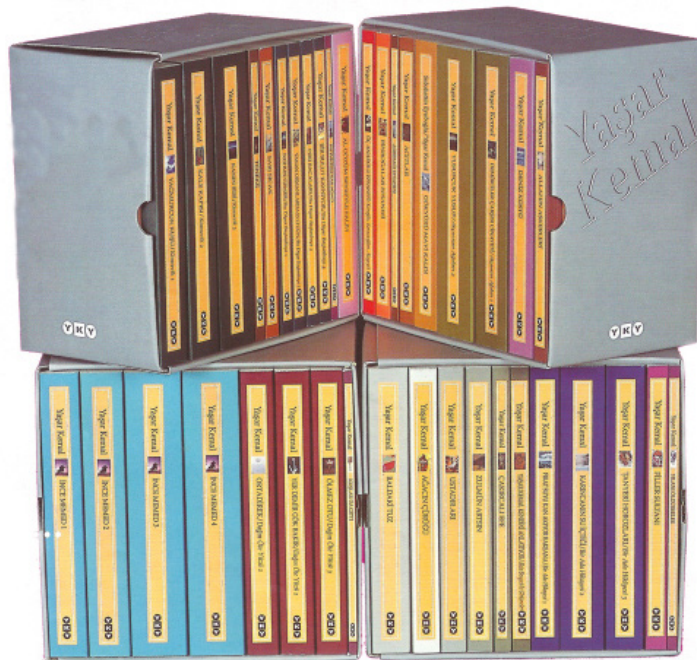
Peri Bacaları İstanbul çocuğunun gözünden Anadolu köylerine uzanır, süngercilere varır, Van Gölü’ne, Çukurova’ya uğrar, doğaya misafir olur. Peri Bacaları Yaşar Kemal’in sözcüklerinde periler diyarına dönüşür.

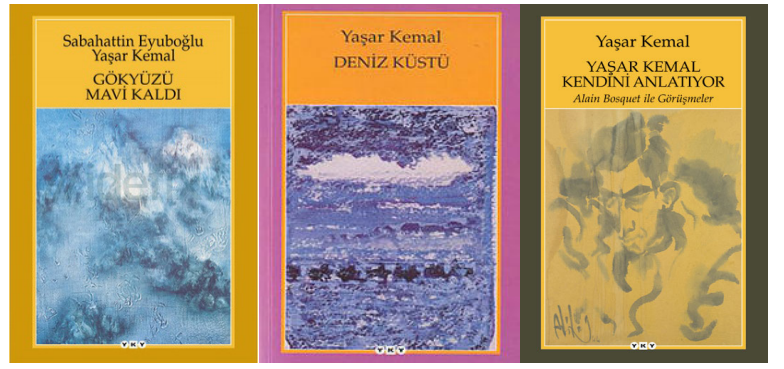
Bir Bulut Kaynıyor

Bir Bulut Kaynıyor diğer üç kitap gibi doğa ile insan arasındaki kimi zaman içli tatlı, kimi zaman acı acıtıcı ilişkileri örer. Kaymakamlar, ağalar, şoförler, gecekonduarda yaşayanlar, fakir evleri, zengin mezarları, martılar, “Amerikalılar”, rektörler, yunuslar ve balıkçıların yanı sıra, Çetin Altan, Abidin Dino, Sait Faik bu kitabın konuklarıdır.

Röportaj Yazarlığında 60 Yıl

Röportaj yazarlığına gönül verenler kadar, türün meraklıları için de bir “ders kitabı” niteliğindeki Röportaj Yazarlığında 60 Yıl, Yaşar Kemal’in röportaj serüveninden bir seçki sunuyor. Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan kitaba, Ara Güler’in 26 Yaşar Kemal fotoğrafı eşlik ediyor.

Deniz Küstü

Romanlarında, Karadeniz’den Toroslar’a, Ağrı Dağı’ndan Ege’ye uzanan çok geniş bir Anadolu coğrafyasını anlatan Yaşar Kemal, Deniz Küstü’de ana tema olarak İstanbul’un çürüyen doğasını seçer. Bir kentin tüm coğrafyasıyla her anlamda yozlaşmasının ve çürümesinin anlatıldığı romanda, tüm karakterler İstanbul’a göç yoluyla gelmişler ve beraberlerinde hayallerini de sürüklemişlerdir.

Filler Sultanı

Filler Sultanı’nda bir halk masalından yola çıkılarak güç ve haklılık arasındaki ilişki ele alınmıştır. Filler Sultanı gücüne güvenerek karıncalara savaş açar. Haklı ya da haksız olmak onun için önemli değildir. Gücünü kendinden milyonlarca kez küçük karıncalar üzerinde denemektir niyeti. Ancak karıncalar birleşir ve haksızlığa boyun eğmeden “Filler Sultanlığı”nı devirirler.

Gökyüzü Mavi Kaldı

Her kültürün kendinden önce var olmuş bir başka kültürün yatağında büyüdüğü Anadolu toprakları binlerce yıldır zengin bir halk edebiyatına kaynaklık etti. Sabahattin Eyüboğlu ile Yaşar Kemal’in ortak çalışması olan Gökyüzü Mavi Kaldı bu büyük edebiyatın seçme ürünlerinden oluşuyor. Adını Yaşar Kemal’in koyduğu bu kitap, bir yandan halk edebiyatımızın zenginliğini, büyüklüğünü hangi büyük kültürlerden beslendiğini ortaya koyarken, bir yanıyla da halk edebiyatı tarihimize düşülmüş büyük bir not.

Yaşar Kemal Kendini Anlatıyor

Yaşar Kemal Kendini Anlatıyor’da Yaşar Kemal; masalsı öğelerle bezenmiş çocukluğundan Anadolu topraklarının tarihine, demokrasisi kesintiye uğrayan bir ülkede yazar, birey, insan olmaktan kendi acılarına dek, kendini ülkesiyle, insanlarıyla, beslendiği kaynaklarla birlikte anlatıyor. Türkiye’nin, insanların sesini dillendiren evrensel yazarı dünya yazarları ve edebiyat hakkındaki görüşlerini de çekinmeden, açık seçik dile getiriyor.

YAŞAR KEMAL'E SAYGI

Alpin Ege BÜYÜKLÜ 10 A

Ağrı'nın Ateşi

“Ağrı'nın tam tepesinde bir ateş harmanı vardır. Doruğun tam ortasından bir kuyu dünyanın ortasına iner. İlk ateş bu kuyudan alınmıştır. İnsanoğlunun gördüğü ilk ateş Ağrı Dağı'nın yüreğindeki ateştir. İnsanlar bu ateşi almak istemişler, almışlar da... Ateşi kaçıranlardan bir tanesi dağın gafletinden faydalanmış, ateş gölünden bir tutam ateş koparmış, başlamış dağdan aşağı koşmaya, ta aşağılara inmiş. Tam bu sırada Ağrı uyanmış, bakmış ki ateşi koparan almış başını gidiyor. Hemen eli ateşli adamı orada, olduğu yerde yakalamış, durdurmuş. Adamı da elindeki ateşi de o anda orada dondurmuş.”

(...)

Yaşar Kemal (Ağrı Dağı Efsanesi)

Ağrı, dondurduğu bu insana uzun uzun baktı. Kendi bağrında, yüreeindeki ateşi; sadece kendine ait olduğunu düşündüğu bir şeyi yani ateşini çalan adamı dondurmuştu dondurmasına ancak neden bunu yaptığını anlamasını da istediğinden bekledi.

Adam donmuş bir vaziyette olduğundan bırakın konuşmayı, gözlerini dahi kıpırdatamıyordu. Bu durum, dağın kızgınlığını azalttı ve sonra yüreeine belirsiz bir korku girdi ansızın:

-“Adam, adam!” diye bağırdı.

Adam, dağı duyabiliyordu ancak donmuş olduğundan, ağzını açıp cevap veremediğini bir türlü anlatamıyordu. Sessiz çığlıklar atan adamı duyamayan dağ; insanoğlunun bu çaresizliğine, bu zayıflığına rağmen cesaretinin nereden geldiğini düşünmeye başladı:

-“Hiç boyuna posuna bakmadan bana ait olan şeyi izinsiz almaya nasıl kalkışırsın?” diye yüzüne bir kez daha haykırdı öfkeyle.

Bu haykırışları duymamak mümkün mü? Dağın etrafında yaşayan tüm canlılar, olup bitenlere anlam veremese de merakları bir kat daha arttı hatta kaygıları da . . .

Dağ, merakını gidermek ve kafasındaki deli soruların cevabını bulmak için adamı donmaktan kurtarmaya karar verdi ve yüreeinden çıkardığı bir tutam ateşin sıcaklığı ile onun çözölmesini sağladı. Hemen ardından az önce sorduğu soruyu tekrar etti:

-“Nasıl bir cesarettir ki bu . . .”

Adam, Ağrı’nın daha büyük bir öfkeyle başladığı cümlesini tamamlamasına fırsat vermeden atıldı:

-“ Sen hiç boşuna kendini yorma kudretli dağ. Biliyorum, küçük boyuma rağmen cesaretimin büyüklüğünün nereden kaynaklandığını merak ediyorsun” diyerek dağı susturdu. Ardından aynı cesaretle devam etti sözlerine:

-“ Biz insanız. Bedenimizin, organlarımızın sınırlarını biliyoruz. Birçok canlıdan zayıfız, güçsüzüz belki. Birçok hayvanın besin zinciri içinde bir avız, bunu da biliyoruz. Ama unutma, biz yeryüzünün en zeki yaratıklarıyız. Zekâmız ve bir o kadar da geniş bir yüreğimiz var. İhtiyaçlarımız için, daha da önemlisi taşıdığımız sorumluluklar için her girişimi deneyebiliriz. Başarma ihtimalimiz çok düşük de olsa, hatta hiç olmasa dahi bunu deneyebiliriz. Sen yüce bir dağsın, bağrında yanan ateşten bir parça almamız senin yok olmana neden olmaz. Ama o küçük ateş parçası, insanlık için çok önemli şeylerin gerçekleşmesini sağlayabilir. Buna neden engel oluyorsun? Asıl sorun senin davranışların, dinmek bilmez öfken . . .”

Dağ bir taraftan adamı dinliyor, diğer taraftan ise yaptıklarını sorguluyordu. Bir kendine, bir de ufacık adama baktı. Daha önce adeta küçük bir böcek gibi gördüğü bu adam, gösterdiği cesareten dolayı gözünde büyüdü de büyüdü . . . Hatta ulu dağ, saygı duymaya başladı bu küçük insanoğluna. Ateşin insan için, insanlık için ne kadar önemli olduğunu, bu kahraman adamın cesaretinden dolayı daha iyi anladı.

Sorumluluk alma gücü, cesaret, hatta ve hatta yaptığı şeyin doğruluğuna duyulan inanç sayesinde insanlık ateşe kavuşurken; bu sıradan ama yürekli adamlar birlikte cesaret ve kahramanlık kavramları bir erdem olarak insanlık literatürüne girmiş oldu.

YAŞAR KEMAL'E SAYGI

İzem Ekin ÖZAYCI 10 A

Ateş Hırsızı

“Ağrı’nın tam tepesinde bir ateş harmanı vardır. Doruğun tam ortasından bir kuyu dünyanın ortasına iner. İlk ateş bu kuyudan alınmıştır. İnsanoğlunun gördüğü ilk ateş Ağrı Dağı’nın yüreğindeki ateştir. İnsanlar bu ateşi almak istemişler, almışlar da... Ateşi kaçıranlardan bir tanesi dağın gafletinden faydalanmış, ateş gölünden bir tutam ateş koparmış, başlamış dağdan aşağı koşmaya, ta aşağılara inmiş. Tam bu sırada Ağrı uyanmış, bakmış ki ateşi koparan almış başını gidiyor. Hemen eli ateşli adamı orada, olduğu yerde yakalamış, durdurmuş. Adamı da elindeki ateşi de o anda orada dondurmuş.”

(...)

Yaşar Kemal (Ağrı Dağı Efsanesi)

“Sen kim olduğunu zannediyorsun da yüce Ağrı Dağı’ndan izinsiz ateş çalıyorsun ha?” diye çıktı Ağrı Dağı. Sinirlendiği, burnundan “duman” solumasından da anlaşılıyordu. Yeryüzünün adeta bir deprem olur gibi sallanması da bu ruh halini doğruluyordu. “Siz küçük yaratıklar, doğayla bu şekilde oynayabileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Eğer böyle düşünüyorsanız yanılıyorsunuz.” Dağın gövdesinin burkulup genişlediğini gören bu insan görünümlü kişi, o sırada çaldığı ateş parçasından çok daha fazlasının üzerine doğru geldiğini fark etti. Dağ, sözde dondurulmuş kişinin hareket ettiğini ve o koskocaman ateş yığınına hiç zorlanmadan yan tarafa doğru yönlendirdiğini fark edince küçük dilini yuttu resmen. “Sen! Ama nasıl?” diye kekeleye başladı Ağrı Dağı. Küçük adam büyüdü, büyüdü... Dağ ile aynı boya geldiğinde ise konuşmaya başladı: “Asıl sen ne zaman bu kadar haddini bilmez bir şey oldun ey dağ!” dedi boğuk bir sesle. “Prometheus?” diye haykıran dağ, şaşkınlığını gizlemeyi başaramamıştı. “Yüce Prometheus, ne olur beni bağışlayın. Ben karşımdakinin siz olduğunuzu fark etmedim...” Ağrı Dağı, Yunan tanrılarının istedikleri şekillere bürünebileceklerini tabii ki biliyordu. Bu son zamanlarda kendisini birazcık fazla büyük gördüğünü de kabul edemedi. Acaba bu yüzden mi onun Prometheus olduğunu gözünden kaçırmıştı? Prometheus’un onu bir saniyede küle çevirebilecek kadar güçlü olduğunu hatırlayan dağ, içinden dua etmeye başlamıştı bile. Sonradan ettiği bu duaların Yunan tanrılarını güçlendirdiğini anımsaması üzerine onu da yapmayı bıraktı. “Kuzenim Zeus’un seni daha iyi yetiştirdiğini düşünmüştüm. Meğerse senin de o diğer kendilerini bilmez Titanlardan farkın yokmuş. Ben; Prometheus, şu an ateşinden bir parça alıp insanoğluna vereceğim ki onlar da sadece sen ve diğer Titanlar gibi değil; yaratıcılıkları olan, bilimi kullanan ve uygarlığa adım atmış kişilikler olabilsinler. Sana vereceğim cezaya gelirsek: Artık her sinirlendiğinde etrafındakilere patlamayacaksın. Seni söndürüyorum yani, anladın mı?” Bunu duyan dağ tam itiraz edecekken Prometheus yapacağını yaptı ve tam da söylediği gibi ateşi insanlarla buluşturarak onlara büyük ve yepyeni kapılar açtı. Ağrı Dağı’na baktığımızda ise o, aynı o günkü gibi sessiz, sakin ve sönmüş bir şekilde cezasının biteceği günü bekliyor.

ATILLA İLHAN ŞİİRLERİNDE GERİLİM

GERİLİMİN AYNADAKİ YANSIMALARI

Fethi Ilgın UYGUR 11 A

Sadece şairler değil, bütün sanatçılar yaşadıkları zamanı öyle yahut böyle yansıtır- lar, kendi inançları ve değerleri üzerinden. Sanatçılar bu anlamda birer ayna görevi görürler, her ayna birbirinden farklıdır. O zamana, darbe mekaniğine hem de tam iki darbe mekaniğine birden bakmak ke- yiflidir ve heyecanlıdır; özellikle aynanın adı Attilâ İlhan olunca. Attilâ İlhan'ın şiir- leri de yaşadığı zamanın, dinamiğin ge- rilimini aktaracaktır. Kendisi için sosya- lizm tarafındadır, binaenaleyh bakacağımız ayna da öyle bir aynadır ve fakat aynaya bakan okurdur ve kendi aynası vardır, şiir onun kafasında kendisine göre şekillenir.

Zannediyorum öncelikle aynamızı ve yansı- tığı zamanı, gerilimi tanımak mantıklı olur. Yaşadığı zaman 1925-2005 yılları arasındır. Daha küçükken zamanın rejiminin yoğun Atatürk propagandasını maalesef az çok kabullenmiştir, zamanının solcuları gibi Ke- malist bir yanı vardır. Bu, onu siyasi olarak köreltmış bir yandır; tıpkı zamanının diğer bütün Kemalist-sosyalistleri gibi. Ancak hiç- bir zaman da Edip Ayel gibi -ki Edip Ayel de çok iyi bir şairdir- olmamıştır. İsterseniz bir dörtlüğünü hatırlayalım Edip Ayel'in:

Tutsak seni layık Yüce Tanrıyla müsâvi
Toprak olamaz kalp doğabilmişse semâvi
Ölmez bize cennetlerin ufkundan inen ses
İnsanlar ölür Türklüğe Allah olan ölmez

Hiçbir şiirinde, bu kadar yoğun bir Kemalizm'e rastlayamazsınız. Kendisi, İsmet İnönü hükümetini belki tek parti dönemini, Atatürk iktidarını aklamak için darbeye giriş- mekle suçlamıştır. 1960 ve 1980 ihtilâllarını görmüştür, sosyalist-faşist çatışmasını biz- zat gözlemlemiştir. Zamanında yaşanan işçi ölümlerini de karakollara gidenleri de gidip dönmeyenleri de görmüştür, duymuştur el- bette. Kendisi de sosyalist tarafta yer alma- sından dolayı kaleminin mürekkebinden Tu- tuklunun Günlüğü* kitabının, teleks dizisinin altıncı şiiri gibi bir şiir çıkmıştır. Şiir şöyledir:

detroit 7

bir zenci kafasıyla girdi boy aynalarına
alnında kesik bir damar kıpkızıl özgürlük akıyor
taksiler patlamış bütün benziniyle yaz karanlığına
kırk ikinci cadde'de alevlerin hoyrat havlaması
kırdılar uyumak camlarını tozlu balyozlarıyla
yumrukları yüreklerini doğruluyordu ağırdılar
bir şafak çıkarıp ceplerinden uzak horozlarıyla
bilenmiş gözbebeklerine aydınlığı çağırdılar
işbaşı çalarken fabrika kapısında hazırıldılar
ayazın demir tarağı kıvırcık saçlarını tarıyordu

Şahsen kapitalizm tarafında olduğumdan bu gibi bir şiir benim yüreğime dokunmadı lâkin zamanı Attilâ İlhan aynasından tasavvur ettiği kesin. İşçi sınıfına desteği olan Attilâ İlhan, işçi sınıfının en çok acı çektiği zamanlardan birinde bu acıyı dile getirmiştir. Bu kavganın olduğu bir ortamda, atmosferi yansıtmak demek şiirlerinizde gerilim fazlasıyla yer alacak demektir.

Bu gerilim, zamanın dinamiğinin hareketliliğinden mi geliyor yoksa Attilâ İlhan'ın ustalılığından mı? Farz edelim zamanın dinamiğinden geliyor, hareketli bir zamandı o zaman ancak şu an içinde bulunduğumuz zaman da en az o zaman kadar hareketli ve kritik. Öyleyse bugün yeni şairlerden bir Attilâ İlhan var mı? Yok. Dolayısıyla zamanın hareketliliğinden doğmuyor bu gerilim. Nitekim Attilâ İlhan sıradan bir olayı bile çok gergin bir havaya bü-ründürebilir. Zamanın dinamiği kaynıyordu evet, ancak bu zamanı anlatan şairin de "Ne kadınlar sevdim zaten yoktular..." diyebilecek, aşk yanılışmasını bu kadar yalın ve saf ancak bir o kadar temiz ve etkili tanımlayabilen bir şair olması, Attilâ İlhan olması önemli olan şey.

Bu gerilimi yaratmak için meskûr kişide olan en önemli avantaj, kelimelerin gücünü anlamış olması. Öyle ki şiirleri bağıra bağıra söylenebilir, içerisine drama oyunculuğu katıp okunabilir. Bu açıdan ünlü Fars şairi Firdevsi (veya Ferdowsi) gibidir. Firdevsi'nin Şahnamesi'nde çok güzel bir bölüm vardır.

Ez şîr-i şotur u hordeni sosmar
Arap ra becayi reside est kar
Ki tac-i kiyani konet arzu
Pufu ber tu ey ger dun-u felek pufu

Çevirisini konuyla alâkasız olduğundan yazmıyorum, isteyenler araştırdıkları takdirde Türkçe çevirisini bulacaktır. Bu halkın yok olmak üzere, devlet ananesinin yok olmak üzere olmasının sebebi halkın umumen tembel olmasıdır. Tembel olmayın, araştırın. Şiir hakkında ancak şu kadar bilgi vereceğim, buradaki "pufular", "tufu" da olabilir, ikisi de ihtimal dâhilindedir ancak hangisi doğru o bilinmez. Şahsen, ilk yazdığım şekilde daha çok severim zîra İran'da bu şiir tüküre tüküre, tâbir-i caizse haykırarak söylenir. Özellikle "pufu" bölümünde tükürmek işin gereğidir. İşte Attilâ İlhan da böyle, okuması haz veren birçok şiir yazmıştır. Bu şiirlerin hem içindeki kelimeler duygu yoğunluğunu artırır hem de şiirler, okunma şekli itibariyle gerilime ve duygu yoğunluğuna çok açıktır. Mesela Yağmur Kaçağı kitabının Şaşı Rıdvan şiiri, buna örnek teşkil edebilir. Dilerseniz şiire bir bakalım:

şaşı rıdvan şaşı allahın belâsı
yaradana yan bakmış yedi silsilesi
dua namaz bilmez kara kara kâfir
yek gözü mercimek yek gözü çakır
şaşı rıdvan şaşı allahın belâsı
ne sancağı belli ne iskelesi
soyu soppu fukara özü hepten fakir
yek gözü mercimek yek gözü çakır

Şiirdeki "şaşı rıdvan şaşı allahın belâsı" satırları hem kelimelerin ahengi nedeniyle hem de kelimelerin kendileri itibariyle dramatik bir şekilde okunabilir. Şunu söylemeye çalışıyorum, kelimeler birbirleriyle ahenkli oldukları için okurken yorulmadan, bastıra bastıra okuyabilirsiniz yani işin içine drama katabilirsiniz. Ahengi itibariyle okuması çok da eğlenceli bir şiirdir. Bu şiirin gerilimini artıran olay, içerisinde alttan alta bir sosyalizm içermesi değil belâ okumasıdır. Bir kapitalizm eleştirisi olduğunu okurken sezsem de şiir bu yüzden gerilim içermiyor, şairin kelimeleri kullanmadaki ustalığından dolayı içeriyor. Kısacası bu şiirdeki olay konusu değil, biçimidir.

Şiirlerinde kullandığı kelimelerin ahengi bir yana, kelimelerin kendisi de bu gerilimi artıran en önemli unsur. Kelimelerle yapılan betimlemelerden bahsetmiyorum, kelimelerin kendisinden bahsediyorum. Öyle ki şiirlerini okurken "şu kelime yerine bunu kullansa şiirin seviyesi bir anda düşer" diyesiniz geliyor. Bu kelimelerin içerilerinde barındırdığı hissiyât çok önemlidir yalnız bir edebî eserde değil, günlük konuşma dilinde. "Büyük" ile "kocaman" arasındaki duygu farkını hissedebiliyor musunuz? Zannediyorum bu iki kelimeyle "görmek" arasındaki fark desem, kafanızda şekillenmiş olur kelimelerin içlerindeki duygu yoğunluğu. Pek tabii bu, anlamlar sonucu doğan duygular kişiden kişiye göre değişir. Bir örnek teşkil etmesi için bu sefer Attilâ İlhan'ın Sisler Bulvarı* kitabının "Bence Malûmdur" şiirini seçtim:

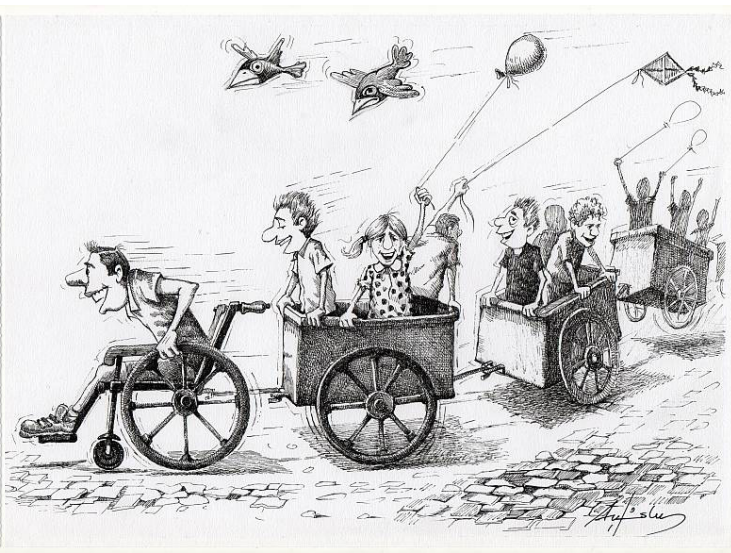
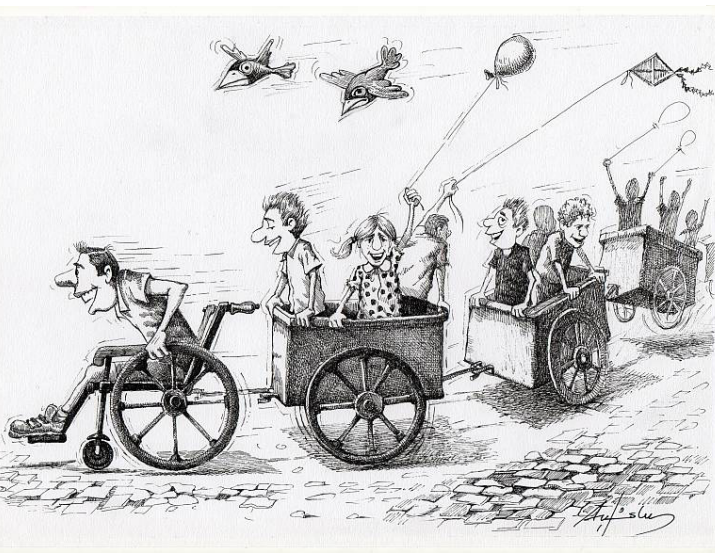
dikenin
kalbime battığı bir sonbahar günüdür
sen elini bulutların içinde gezdirirsin
bulutlar senin gözlerinin üstünde yürürler
içini kurtlar kemirir
bence malûmdur
buğulanmış camların arkasında masmavi yüzün
senin ateşler içinde olduğun
bence malûmdur
ellerim muhakkak çocuk elleridir
hep kimsenin bilmediği türküler düşünürsün
onlar neden daima okul türküleridir
süleymancıktan bahseder
kara toprakta açık yeşil bir yıldız gibi akıp giden
süleymancıktan
ve karınca yuvalarından bahseder
ışksız kömür karınca yuvalarından
gökyüzünde
kıp kıpıl bir hilâlin kaydığını görürsün
sen ansızın gökyüzünde görürsün
gözlerinin gözlerinin rengi
bence malûmdur
elinde değildir akşam serinliğinde üşürsün
eylül'den itibaren geceler hazindir uzundur
sokaklar yorulur uykuya varıp gelirler
sokakların üstüne bulutlar gelirler
bulutların üstüne yıldızların gözleri gelir
bir yıldız bir yıldızın ardınca gider
yıldızların kayboldukları yer
bence malûmdur
karanlıkta bir şeyler kopar dağılır
uzaktan yabancı sesler duyulur
sen elini bulutların içinde gezdirirsin
elin hayallerimi dağıtır bilirsin
sen elini bulutların içinde gezdirirsin

Bu şiirde ağızda hafif bir krema tadı bırakan son dört satırdaki kelime ahenginden bahsetmiyorum. Diken iyi ki kalbine batmış ama bunun şiire betimleme ve canlandırma açısından katkısından ya da mevsimin uygunluğundan da bahsetmiyorum. "Süleymancığın" anlam olarak "ışıksız kömür karınca yuvalarına" ne kadar uygun düştüğünden de bahsetmiyorum. Attilâ İlhan'ın karanlıkta koparttıkları ve karanlıktaki tasviri de değil mevzu bahis, yıldızı kişileştirmesi de. Benim bahsettiğim, oradaki "masmavi" ve "kıpkızıl" kelimeleri. Bu kelimeler gibileri anlam açısından çok daha yoğun. Kabul edelim; hepimiz "masmavi yüzü" mavisinden, "kıpkızıl hilâli de" kızılından daha çok severiz ve daha yoğun hissederiz, başka türlü olması çok zor. Bunlar şiiri çok daha yoğun ve gergin kılar. Ahenge girmek istemezdim tekrar ama bu kelimelerdeki "s" ve "p" harflerine bastırmak da herhangi kötü bir şiiri bile okunası kılabilir. Zîra bu seslere bastırmak da gerilimi hissetmeye yarar, kalbinize dokunur.

Aslında meskûr şairin şiirlerindeki gerilimi yaratan birçok unsur var ancak ben size sadece birkaç tanesinden bahsettim. Zamanın gerginliği, şairin ideolojisi ve olaylarda ne gördüğü ki bunun için onun Kemalist ve sosyalist taraflarını zikretmemiz gerekti. Zîra şiirin konusunu da belirler kelimelerin o muazzam ahengi ve bundan doğan okuma hazzı. "Bahsetmediğim gibi" kullandığı birkaç ufak lâkin önemli söz sanatı; kelimelerin içlerinde onlara bağladığımız anlamlarla oluşan duygu yoğunluğu gibi... Bütün bu unsurlar ve daha bahsetmediğim, bahsetmeye birkaç sayfa daha ayırmam gereken başka unsurlar bir araya getirilirse bir şiir; hem toplumsal hem bireysel hem eleştirel hem de edebî anlamda ehemmiyet kesbeder.

İnsan Olmak ve İnsan Kalabilmek

Alpin Ege BÜYÜKLÜ 10 A

“Sizce unvan ve para iyi bir insan olmak için yeterli midir?” sorusunun, insanlık kavramının ortaya koyulması açısından yeterli bir soru olduğunu düşünmüyorum. Hatta eksik veya hatalı bir soru olarak da değerlendirilebilir. Asıl sorulması gereken soru; “Sizce unvan ve para iyi bir insan olmak için gerekli midir?” sorusudur. Çünkü “... yeterli midir?” sorusu, eksiklik ifade eder. Bu sorudan şöyle bir yanılgıya varmak da mümkündür; “İyi bir insan olmak için unvan ve paraya sahip olmanın yanında başkaca hangi özellikleri taşıması gerekir?” Çünkü insan olmak için unvan ve paraya sahip olmak gerekmez. İnsan olmanın koşulu asla unvan ve paraya sahip olmak değildir. Hatta bu durum insan kalabilmeyi daha da zorlaştırabilir. . .

Sahip olunabilecek zenginlik ve unvan, insanın sadece bireysel ve toplumsal görüntüsünü düzeltir. Daha rahat bir yaşam sürmesini kolaylaştırır, o kadar. İyi bir insan olmak için başka özelliklere, meziyetlere sahip olmak gerekir.

İyi insan olmak, erdemli olmaktır. Kendine, çevresine karşı sorumlu olmaktır. Dürüst olmak, merhametli olmak, her türlü canlıya kısaca doğaya saygılı olmaktır. Yardımsever olmak, paylaşmayı bilmektir. Tükettiğinden fazla üreten olmaktır. Kendisi tarafından değil başkalarından takdir görmektir. Gelişime açık olmak, meraklı olmak, ön yargısız olmak, bilimi esas almaktır. Tüm bu özelliklere sahip olmak için çaba göstermektir. Bu özelliklere, meziyetlere sahip olmayan insanların, zengin ya da fakir, yöneten veya yönetilen, unvanı ne olursa olsun, insan görünümünde yaratılan bir canlı olarak algılanması gerekir.

İnsanı özelliklere sahip olmayanların, taşıdıkları unvanları, sahip oldukları maddi güçleri ölçüsünde zalim birisi de olabilir. Tarihte bu tarz insan örneklerini görmek mümkündür. Hitler’de insanı özellikler var diyebilir miyiz? Ama sosyal statüsü gereği insanlık tarihinde derin izler bırakmıştır.

Esasında insanlar doğarken, insan olmak için birçok özelliklerle doğar ve donatılırlar. Beyin bu donanımın en önemlilerindendir. Yeter ki bu özellikler kirletilmesin, donanımlar doğru kullanılmış olsun, iyi bir terbiye, eğitimle geliştirilsin. Asıl hedef iyi bir insan olmak olsun. İyi bir insan zaten yeteri kadar zengindir ve yeterli unvana sahiptir.

PANSİYON MERSİYESİ

Beni biraz aşağıda bekler misin?
Biri çay koymuş, kaç şekerli içersin?

Yerlerde sarı halılar, duvarlarda eski resimler
Tüm odalar doluymuş,
tiyatroya mı ne gelmişler.
Perde kaçta açılıyor? Oyun kaç saat sürüyor?

Ver bavulunu taşısin yukarı
hayal kırıklığı ve numune şampuanlara
Kolayındaysa anahtarı ver,
içeri girelim beraberce ve tek başımıza.
Battaniyelerin biri mavi, biri sarı
Bakalım en hızlı koşan kimmiş?

“Hayatım, gel dinle
Bu hanımın anne babası burada evlenmiş”
Ne güzel, ne eski bir işletme
Kaynar suyu çok açma, üşütürsün sonra

“Sizin evlilikte yarım asrı devirmiş amca”
Canım, bir kalk da bak
Kapı tam kilitlenmemiş
Kelebek daha mı güzel olurmuş, kozada daha çok kalırsa?

“Zeytinler kendi bahçemizin.”
Başkaları duysun diye mi söyledin,
Çünkü ben uzun zamandır sağırım sana.

“Eskiden televizyon kapanırdı bu saatte.”
Statik ekran, siyah ve beyaz
Vitesi geriye alalım, çıkmazmış burası
“Deme öyle oğlum, gençsiniz siz daha.”

Kendi mezarını kazana deli derler
biz neyiz o zaman,
Sen ve ben?

Candan Deniz ALEMLİ 11 B

Yavuz Pilevneli Röportajı

YAVUZ PİLEVNELİ İLE SANATI VE SANATÇIYI KONUŞTUK...

Şölen CERAN - Serra OĞUZ 10 B

Güzel sanatlar sınavına girmeden önce sizi seramiğe yönlendiren etmenler nelerdir? Babanızın kariyerinizdeki etkisi nedir?

Aslında seramikten çok sanata karşı ilgim üzerine böyle bir bölüm tercih ettim. Bu gelenek, aslında ailemden gelen bir şey. Babam Mustafa Pilevneli, sanat çevresiyle oldukça içli dışlıydı ve Bedri Rahmi'yle baba oğul gibiydi. Bu sebeple birçok ressamla iç içe büyüdüm. Hep sanatın içinde oldum. Babamın, eski adı Tatbiki Güzel Sanatlar olan Marmara Üniversitesi'nde verdiği derslere katıldım. Liseyi, Saint Joseph Fransız Lisesi'nde okudum. Fransızca bir eğitimim oldu. Tüm bunlardan sonra da başka hiçbir alanı düşünmeden sanat okuluna yöneldim. Yetenek sınavıyla öğrenci kabul eden bir okula başvurarak resmi olarak sanatın içine girmiş bulundum.

Eşinizin kurduğu Art Cafe adlı mekânı seramik çalışmalarınız için bir vitrin olarak kullanmışsınız. Bu dönem ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Eşim de benim gibi seramikçi. Biz aynı okulda okurken tanıştık. Daha sonra eşim annesiyle birlikte bir kafe açmaya karar verdi. Adı da Art Cafe. Bu mekânda, yaptığımız seramikleri bir anlamda tamamlayıcı olarak kullandık ve sergiler açtık. Birçok sanatçı da bu etkinliklere katıldı. Küçük bir yer olan bu kafe, kısa zamanda sanat aktivitelerinin yoğunca yaşandığı bir yer haline geldi. Adı da

zaten buna uygun olarak konmuştu. Bu sene ise bu kafenin 20. yılı. Şu anda sanatsal aktivitelerini, pasta dizaynına aktarmış durumdalar ki bu konu daha çok eşimin ilgi alanı.

Çalışmalarınızda en çok hangi renkleri kullanmayı seviyorsunuz ve renk uyumunu nasıl sağlıyorsunuz?

Ben her rengi, her tonu severim. Bu yüzden size: “Şu rengi daha çok sever ve mutlaka her eserimde kullanırım.” gibi bir şey söyleyemeyeceğim. Ancak bazı durumlarda, birlikte çalıştığım mimarın istediği özel bir renk varsa onu kullanıyorum.

Ortaya koyduğunuz eserlere karşılık aldığınız miktarın verdiğiniz emeğe değdiğini düşünüyor musunuz? Türkiye’de seramik sanatının yeterli ölçüde önem görüyor mu?

Maalesef ülkemizde sanata değer çok zor veriliyor. Mesela benim işimde hep projenin maliyeti ön planda ve sanat kısmı sona bırakılıyor. Bu da çoğu zaman sanattan vazgeçmeye neden oluyor çünkü projeye verilecek bütçe müşterinin sınırları aşılabiliyor. Bu nedenle de aslında son derece kıymetli ve özel bir esere yapım aşamasında hak ettiğinden çok daha az bir paha biçiliyor. Tabii işin bir de şu boyutu var: Müşteri sanatın değerini vermek istese bile sanatın standart bir değeri yok. Bu noktada haksızlık yapmak istemiyorum. Her ne kadar Leonardo Da Vinci gibi olmasak da sanatımızın karşılığı kısmen veriliyor diyelim. Ama genel olarak ele aldığımızda sanat maalesef değerini bulamıyor bence.

Yani eserin karşılığı genellikle müşteri tarafından mı belirleniyor?

Hayır, siz önceden bir teklif sunuyorsunuz ve o para üzerinden pazarlık başlıyor. Bizim bu sektörde daha farklı bir yerimiz var. Babamla birlikte uzun yıllar boyunca çok çeşitli projelere imza attık. Bu nedenle bu konuları biraz aşmış vaziyetteyiz. Ancak bu işe yeni başlayanlar için bu oldukça zor bir durum.

Seramik çalışmalarınız ortalama ne kadar sürüyor?

Projeye göre değişen bir durum. İşin ne kadar zaman aldığı yapılaş tekniğine göre değişiyor. Şu an üstünde çalıştığım projeyi ocak ayından beri yapıyorum. Bir yardımcım yok, arada babam gelip gidiyor. Tabii mozaik onun işi. Onun dokunuşlarıyla projeye devam ediyorum. Süre biraz da yapılan işin zorluğuna bağlı. Mesela yaptığım bir cam işi vardı ve o tam iki sene sürdü. Onun dışında İstanbul ve Çanakkale Boğazı'ndaki radar kulelerinin cephelerini seramiklerle döşedik. Bu işte atölye dışında bir de fabrika oluşturuldu. Pişirilmesi zor olan seramiklerle yaptığımız bu çalışma da bir hayli uzun sürdü.

Sizi su altı fotoğrafçılığına yönlendiren bir kişi ya da bir olgu var mı?

Ben kendimi bildim bileli hep şnorkel ile dalıyordum. Daha sonra scuba diving dediğimiz tüp eşliğinde dalışa geçtim. Yukarıdan çok fazla göremediğim şeyleri görmeye ve tanık olmaya başladım. Sadece dalmakla anlatamayacağımı düşündüğüm için gördüklerimi fotoğraflayayım dedim. Yakın bir arkadaşımın desteğiyle ödünç bir kamera kullanarak bu işe başladım. Sonra zaman içinde kendi makinemi edindim. Bu iş ilerledikçe kullandığım kameralar da değişti. Bu bir süreç tabii ama başlangıcı böyleydi.

İlk su altı resmini nerede çektiniz, nerelere gittiniz?

Saroz dalışa en çok gittiğimiz yerd. İlk resmimi de burada çektim. Devamında yurt dışı olarak ilk Küba'ya gittim. Ondan sonra Malezya, Endonezya gibi su altı canlılığı bakımından zengin denizlerde daldım. Genelde fotoğraf verimliliği yüksek yerlere gitmeye çalışıyorum. Çünkü her yerde istediğiniz fotoğrafı çekemeyebiliyorsunuz. Bizim ülkemizde de çok güzel fotoğraflar çıkabiliyor ama onlarla yarışmıyoruz çünkü çok renkli ve farklı canlılar var, tropikal denizlerin renkleri bambaşka.

Çektiğiniz resimlerden sizi en çok etkileyen hangisiydi?

Aslında her fotoğrafımın bende yarattığı etki farklı. Birçok kere, gördüğüm canlılardan etkilendim. Anı yakaladığınız zaman zaten resim yeterince derin bir iz bırakıyor. Gördüğünüz güzelliği fotoğraf-

lara yansıtabiliyor olmanız gerekiyor. Çok enteresan türler de gördüm. Yeri geldiğinde köpek balıklarıyla da daldım ki en çok etkilendiğim olaylardan biri de buydu. Bence her dalışım ve dalışlarımda çektiğim fotoğraflarım, yaptığım işi sevdiğim için güzel oldu.

Su altına dalma eğitimi sizi zorladı mı, fotoğraflarken en çok zorlandığınız durum nedir?

Geçmişte su topu oynadım. Ayrıca uzun yıllardır zaten dalıyordum. Nefes tutarak da dalabiliyordum. Onun için scuba diving bana zor gelmedi. Sadece nefesimi tutmamam gerektiğini öğrendim. Bu çok önemli bir konu, ben de bir eğitmen olduğum için en çok üstünde durduğum nokta burası.

İspanya'daki İnalko sergisinde edindiğiniz tecrübeler nelerdi ve daha sonraki iş hayatınızı nasıl etkiledi?

Bu bizim için bir büyük bir şansı aslında. Öğrenci değişim programıyla eşim davet edildi ve ben de onunla beraber gittim. Yaklaşık üç ay kadar o fabrikada staj yaptık ve fabrika tecrübesi kazanmış olduk. Biz zaten orada dizayn atölyesinde çalıştık. Sizin okulunuzdaki bazı seramikler de eşimin tasarımıdır ve ilhamı da o stajdan gelmiştir. Bu stajdan sonra Unilever'in Hollanda'daki genel müdürlük binasına bir pano yaptık. Belçika'da da iki ay kaldık güzel sanatlar üniversitesinde öğrencilerle bir çalışma yaptık. Bunda Nazım Hikmet'in şiirinden yola çıkarak bir eser meydana getirdik.

Abidin Dino'nun sergisinde bir görev üstlenmek nasıl bir duyguydu?

Çok şeref verici bir olaydı benim için. Benim onun işlerini çoğaltmamı kabul etmesi çok önemliydi. Geldi ve eserlerin rengine karar verdi. Ben de bunları çoğalttım. Gerçekten çok gurur duyduğum bir işti.

Şu anda üstünde çalıştığınız ya da planladığınız bir projeniz var mı?

Yavuz Pilevneli: Evet şu anda beyaz ve gri tonları ağırlıklı, seramikleri tek tek dizdiğim bir çalışma yapıyorum. Ocaktan beri bu proje üstünde zaman harcıyorum.

Mustafa Pilevneli: Türkiye için çok önemli bir çalışma. Ancak mimarlar sadece kâr amacı güttükleri için eserlere yeterli değer verilmiyor.

Bu buluşmaya zemin hazırlayan Görsel Sanatlar Bölüm Başkanı Emel Aslıbay'a, gerçekleştirdiğimiz keyifli sohbet için Sayın Yavuz Pilevneli ve babası Mustafa Pilevneli'ye çok teşekkür ederiz.

KADIN, SUSAR! BÜGE EREL 11 B

Kadına şiddet denildiğinde çoğumuzu gözünün önüne; kocası tarafından fiziksel şiddete maruz kalan, savunmasız bir kadın tablosu geliyor. Fakat sanılanın aksine şiddet, sadece fiziksel “zorbalık” ile sınırlandırılmayacak kadar kapsamlı bir konu. Gündelik hayatımızda da sık sık örneklerini gördüğümüz psikolojik ve ekonomik şiddet ise hepsine zemin hazırlayabilecek kadar etkili.

Kısıtlanan özgürlükler, kapatılan kapılar ve bu kapıların ardında sessizce ağlamaya mahkûm edilmiş kadınlarımız... Sessizce diyorum çünkü yaşadıkları baskı ve acıyı yansıtmaya dahi çekindikleri karanlık bir dünyada yaşıyor artık şiddet gören birçok kadını. Gözünü bile kırpmadan canın kast eden o koca, nedense dışarıdan bir “melek” olarak bilinir hale geliyor böylece.

Başta da söylediğim gibi şiddetin her türlü birbirine dönüşecek potansiyele sahip. Ne potansiyel ama (!) Bu konuda da dümeni, psikolojik şiddet elinde tutuyor demek çok yanlış olmaz sanırım. Peki, psikolojik şiddet nedir? Nasıl fiziksel şiddete dönüşür?

Şiddetin tanımını; uygulayan tarafın bir güç gösterme arayışı sonucunda karşısında “güçsüz” gördüğü kişinin hak ve özgürlüklerini yok sayarak ona zarar vermesi şeklinde yapabiliriz. Psikolojik şiddet için ise bu tanıma biraz kısıtlamamız yeterli olacaktır. Bu zararların aşağılayıcı bir tavırla, küçük düşürme amacıyla yapılan her türlü örneğinin “psikolojik şiddet” olarak adlandırılması yeterlidir bana göre.

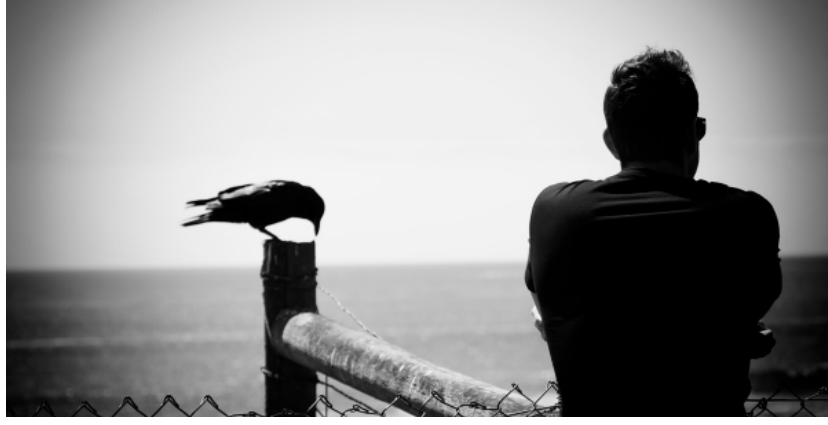
O zaman biraz da bu döngünün nasıl işlediğinden bahsedelim: Her ailenin içinde bir takım sorunlar, tartışmalar, anlaşmazlıklar yaşanması normaldir. Fakat bu nokta da belli bir çizgiyi geçmemenin gerekliliğinin farkına varmak ve bunun için özen göstermek çok önemli, önemli olduğu kadar da zorlayıcıdır. Eşi tarafından aşağılanan, beğenilmeyen, sürekli kötü ve kırıcı sözler işiten kadın; zamanla

öz güven eksikliği yaşamaya başlar. Giderek sessizleşir, içine kapanır, ürkek ve çekingen rolünü oynamaya başlar. Kocasının öfkelenmesinden, ağır ithamlarıyla yüzleşmekten korkar; belki defalarca işittiği yaralayıcı sözleri ve yaşadığı karanlık sahneleri tekrar yaşamamak adına, kendi özgürlüklerinden vazgeçmek pahasına susar. İçine atar, söylemek isteyip de söyleyemediği her ne varsa. Bu da günümüzün “bunalım” durumunu tetikleyen en önemli etkenlerden biridir. Gelinek noktadan sonra ise farklı bir işleyiş başlar. Adam, karşısındaki “güçsüzü” sömürebilmek için daha güçlü; kadın, karşısındaki “güçlüye” karşı koyabilmek için daha güçsüzdür artık. Süreç ilerledikçe psikolojik şiddete ekonomik ve fiziksel şiddetin de eklenmesi kaçınılmazdır. Böylelikle kadın git gide daha da gömülür kendi içine, kaybolmamak için direndiği ruhunun derinliklerinde bir zamanlar ki kendini arar belki de...

“Şiddet”, uygulayan ve maruz kalan arasında kalamayacak kadar toplumsal bir konudur. Hassasiyeti nedeniyle özgürlükten vazgeçildiği saniyede, bir diğerinin parmaklarının arasından kayıp gitmesi an meselesidir. Kadın anaçtır, sevgiye ihtiyacı vardır. Karşılaştığı her darbe onu özünden bir adım daha uzaklaştırır. Böylelikle susar, susar, susar... Ta ki verdiği son nefese kadar susar...

Dönüp de Ardıma Baktığımda

Arkamdaki Gözler

Dönüp de ardıma baktığımda... Aslına bakarsanız henüz 18 yaşına bile basmamış bir genç olarak bir cümleye, “dönüp de ardıma baktığımda” kalıbıyla başlamak, kulağa biraz gülünç geliyor. Lakin bir ayrıcalık yapmanızı ve bu kalıpla başlamama gülmemenizi istiyorum. Nitekim kimi yaşamlar vardır bir asrı zorlar fakat içi boştur, kimi yaşamlar ise yarım asrı tamamlamadan ölümsüzleşir.

Bazen gözlerimi önümdeki yola dikmekten, arkamdaki yola bakamadığım olur. Önümdeki hedefler, hayaller ve onlara giden yol, yoldaki engeller... Böyle zamanlarda arkama bakmak, bana tıpkı savaşa gitmeden önce ecdadının hikâyelerini dinleyip, damarlarındaki kanın kuvvetini anlayan bir savaşçı hissi verir. Geçmişte yaşadığım başarılar ve yenilgiler kim olduğumu hatırlatır, acılar şükretmem gerektiğini söyler ve anılarım da yüzümdeki küçük bir tebessüme neden olur belki. Ardımdaki yolun verdiği güçle, kılıcımı biler ve önümdeki engellere saldırı bayrağını çekerim.

Peki, başka ne görürüm ardıma baktığımda?

Ardıma baktığımda geleceğin bir resmini görürüm aslında. Tamam, belki isimler, yerler, zamanlar, olaylar farklıdır ama yaşanılacak duygular -ki bunlar hayatı hayat yapandır- benzerlik gösterecektir. Sevinecek, üzülecek, umutlanacak, inanacak, kandırılacak, başaracak, başaramayacak ve yaşlanacağız.

İşte tam da bu yüzden içimden geçiririm “keşke arkamızdakileri de sürekli görebilsek ve geleceğimizi ona göre çizebilsek” diye.

Burak SAVAŞ 11 B

Hayatın Yolculuğu

Dönüp de arkama baktığımda, neleri görmüyorum ki... Sanki geçmiş yüzyıllarda bir gemi kaptanıyım. Almışım yanıma hayatına bir şekilde dokunduğum, benim hayatıma bir şekilde dokunmuş herkesi. Boş gülüşleri, anlamsız öpücükleri, kalbimizi karartan herkesi de arkada bırakmışım son limanda. Nerede bittiği belli olmayan ufuğa, lacivert dalgalara, tanımadığım rüzgârlara karşı yelken açmışım.

Pek çok limandan geçip geldim, pek çoğunda daha duracağım. Yolculuğumun ne kadar süreceğini, nereye kadar kimlerle gideceğim bilmeden. Tek bildiğim olacak ki, nereye gidersem gideyim yeni anılarla, düşüncelerle döneceğim kaptan köşküne... Hayatta önemli olan

arkada kalanları incelemek değil, yanımızdakilerin önemini kavramak ve ufka bakmaya devam etmektir. Eğer kaptan çok arkaya bakarsa hiçbir gemi doğru yolunda gidemez.

Bugüne kadar pek çok kişiyi, düşünceyi, kahkahayı, belki gözyaşını kendi teknemize kattık. Ve hepimizde de daha da fazlası için kamaralar var. Önemli olan önceden orada uyumuş olanları çok düşünmeden ileriye, geleceğimizde bizi bekleyenlere bakmak.

Candan Deniz ALEMLİ 11 A

Yıllar Süresince

Dönüp de arkama baktığımda gerçek anlamda korkmuş, en ufak şeyden bile endişeli küçük bir kız görüyorum. Bu da bana o günlerden beri büyüdüğümü ve geliştiğimi hatırlatıyor.

Dönüp de arkama baktığımda bazen kendime gülüyorum, bazen acıyorum, bazen de pişmanlık duygusuyla karşı karşıya geliyorum. Yaptıklarımı bakıp sorguluyor, bir mantık arayışına giriyorum. Çıkabiliyor muyum tam olarak bilmiyorum ama eski halimin bana öğrettiği ve emin olduğum bir şey var ki o da: utanç, boş yere hissedilen bir duygu. Önemli olan neredeyse tek şey, kendini sevmek ve değerinin bilincinde olmak.

Hayat, bizi geliştirme amacıyla yapılmış bir sınav. Her saniye, her dakika bize bir şeyler katıyor ya da koparıyor. Bu bizim elimizde olan bir şey değil ancak bize bağlı olan tek bir şey var, o da anın tadını çıkarmak ve dönüp baktığımızda “iyi ki” demek.

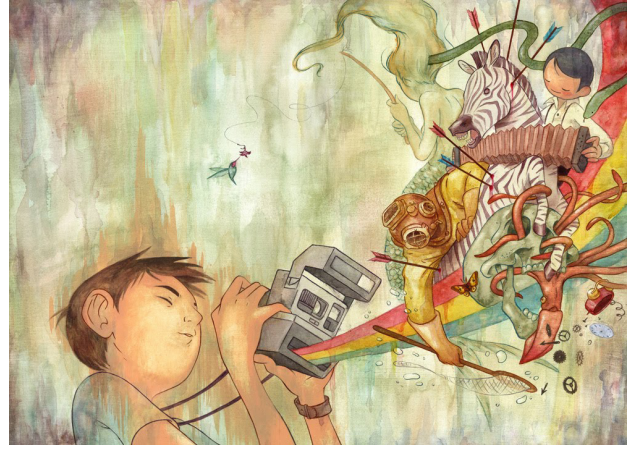
Gülen ASKERBEKOV 11 A

RÜYA GİBİ BİR GÜN

Gözlerimi büyük bir huzurla açtım. Bedenimdeki tüm uzuvlar hareket etme isteğiyle yanıp tutuşuyordu ve kendimi uzun zaman sonra ilk defa bu kadar dinç hissediyordum. Yatağımın başucunda duran antika saatime baktım. Aman Allah'ım! İlkokula başladığımdan beri yatağımın başucundan eksik etmediğim saat ilk defa beni yanıltmış, bir tedirginlik içine düşürmüştü. Saat 10.00'du ve mesai saati başlayalı tam iki saat olmuştu.

Yataktan fırladım. Aynı zamanda patronuma ne bahane uyduracağımı düşünüyordum ama beni bu seferlik affetmesi de ihtimallerden biriydi çünkü bugüne kadar işe bir dakika dahi geç gitmemiştim. Dolabımı açtım. İşe giderken giydiğim kıyafetlerimin hiçbirisi dolapta değildi. Telaşla yıllardır yanından bir kez olsun bile ayrılmadığım annemin yanına gittim. Mutfaktan gelen kokular annemin nefis böreklerinin habercisiydi. Mutfak kapısına yöneldim annem şarkı söylerken geldiğimin farkına varamadı. Annemin bu rahatlığı beni şaşırtmıştı çünkü annem öyle bir kadındır ki eğer onunla birlikte yaşıyorsanız hiçbir yere geç kalmazsınız. Fakat şu anda yaşadığım şaşkınlık az sonra hissedeceklerim yanında hiçbir şey değildi. Annem geldiğimi fark edip arkasını döndü. Yıllardır değişmeyen o narin sesiyle bana “Günaydın!” dedi. Az kalsın dilimi yutacaktım. Çünkü bu kadın annemin gençliği idi. Annem istifini hiç bozmadan aynı edayla “Neyin var oğlum, solgun görünüyorsun.” dedi. Cevap vermeden koşarak banyoya gittim. Yüzümde ergenlikten kaynaklanan tek tük sivilceler vardı. Sarı dalgalı saçlarım her zamanki gibi mavi gözlerimle mükemmel bir uyum içindeydi. Yavaş yavaş her şeyin yolunda olduğuna inanmaya başladım. Herhalde gece gördüğüm rüyaların etkisi altında kalmıştım. Annem neşeli bir şekilde seslendi: “Murat, hadi oğlum gel kahvaltını yap; arkadaşların dışarıda oynamak için seni bekliyorlar.” Bugün günlerden cumartesiydi ve dün okuldan gelir gelmez tüm ödevlerimi bitirmiştım yani tüm hafta sonu doyasıya bir şekilde arkadaşlarımla oynayabilirdim. Hemen mutfaka gidip kahvaltının başına oturdum. Hızlıca kahvaltımı yaptım aslında yemekten ziyade ağzıma bir iki lokma attım. Annem az yemek yememe, arkadaşlarımla çok fazla oyun oynamama ya da saat kaçta yattığıma karışmazdı. Çünkü insanın çocukluğunu doyasıya yaşamasının çok önemli bir husus olduğunu düşünürdüm. Sokağa

çıktığımda arkadaşlarım saklambaç oynuyorlardı. Hemen onların arasına katıldım. Mahallenin tüm çocukları dışarıdaydı neredeyse. Çoğu mahallenin aksine bizim mahallemizde tüm çocuklar kızlı erkekli hep birlikte oynardı. Yeri gelince hep birlikte ip atlar yeri gelince hep birlikte top oynardık. Bir süre hep birlikte saklambaç oynadıktan sonra arkadaşlarımızdan biri istop oynamayı önerdi. Herkes bu fikre sıcak baktı.

Oyun oynarken dakikaların hatta saatlerin nasıl geçtiğini anlayamıyorduk. Bir anda hava kararıvermişti. Annem bana hiçbir zaman eve ne zaman dönmem gerektiği hakkında bir şey söylemezdi ancak ben de onun iyi niyetini su istimal etmezdim. Hep hava kararır kararmaz eve gelirdim. Yatmam gereken saatte yatardım. Eve geldiğimde yemek hazırды. Annemin o güzel yemeklerini görünce dayanamayıp biraz fazla yedim. Yemekten sonra televizyon izlerken koltukta uyuyakaldım. Annem ilerleyen saatlerde beni yatağıma kaldırdı. Yeniden sabah olmuştu. En az dünkü kadar mutlu uyandım ama kendimi o kadar dinç hissetmiyordum. Dün oyun oynarken çok yoruldum, o yüzden diye düşündüm fakat ardından hemen annemin sesini duydum: “Murat kalk hadi oğlum işe geç kalacaksın diyordu.” O şefkatli, huzur dolu bir sesin mutlu bir şeyi sonlandıracağı hiç aklıma gelmezdi; ben onun her sesini duyduğumda dünya benim için daha huzurlu bir hal alırdı fakat her şeyin bir ilki vardı. Annemin sesi ilk defa hüzün verici bir şeyin habercisiydi.

Her güzel şeyin bir sonu olduğu gibi bu rüyada sonlanmıştı. Yavaştan hazırlanmaya başladım. Artık işe gitme vaktim gelmişti.

Caner BOZTEPE 10 A

YAZMAK EYLEMİ

Kendilerini “devrimci” olarak tanımlayan örgüt üyelerinin bir eylemi sonucu 14 Şubat 1980 Perşembe günü, İstanbul’un birçok semtinde dükkânlar kepenk açmadı. Yazar Ferit Edgü, bu eylemi 101 değişik metinde dile getirerek bir yazmak eyleminde bulundu.

Yazar, kitabın ön sözünde bu kitabı yazma kararını şöyle belirtiyor:

Birkaç yıl önce, Raymond Queneau’nun Exercises de Style (Üslûp Alıştırmaları) adlı kitabını çevirmeye çalışıyordum. Amacım, kendi dilimde üslûp temrinleri yapmaktı. Çeviri ilerledikçe bu çabamın başarısız kalacağını gördüm. Queneau, Paris’te bir otobüste geçen düşsel, yalın, bir olayı anlatıyordu yüz değişik üslûpta. Bunu gördüğümde, böylesi bir araştırmayı Türkçenin olanakları içinde denemenin daha doğru olacağını düşündüm. Ancak bunu, düş gücümün yarattığı bir olay yerine, herkesin yakından bildiği bir olay içinde gerçekleştirmek istedim. ... Geçtiğimiz şubat ayı içinde, İstanbul’un belli başlı semtlerinde halkın tanığı olduğu bir olayı, konu olarak seçebileceğimi düşündüm.

* Bu alıştırma ya da deneme, gerçekliğin sayısız anlatım yolları olduğunu belgelemeyi amaçlıyor.

* “Üslûp kişinin kendisidir.” sözü doğruysa her üslûbun da bir kişiyi yarattığını varsaymak yanlış sayılmaz. Ferit Edgü, 2004

9. sınıflarla Dil ve Anlatım dersinde Ferit Edgü’nün “Yazmak Eylemi” adlı kitabını okuduk. 101 kısa yazıdan oluşan kitaptaki bu yazıların tümü, farklı bir tarzda yazılmıştı. Biz de öğrencilerimizle bir “yazmak eylemi” gerçekleştirdik.

Tarih, 31 Aralık 2015. Yılbaşı günü İstanbul’da yoğun kar yağışı yaşanmış, öğle saatlerine gelindiğinde valilik kararıyla okullar erken tatil edilmiştir.

TELEFON

- Alo, anne okullar tatil oldu. Evet, evet hepimiz birazdan çıkacağız. Nasıl? Tabii ki sen beni al, yürüyemem bu havada çok soğuk, ayrıca yolları buz tutmuş, dikkatli ol. Tamam, ben de bekliyorum seni. Anne, dur kapatma! Bekle, müdür geldi bir şeyler söylüyor. Bir dakika beklersen anlatacağım. Sen neredesin? Evde misin? Dışarı baksana hemen. Değil mi? Evet, tüm buralarda öyle. Yollar kapanmış çıkamıyoruz. Herkes kaldı içeride. N’apacağım? Tamam, arkadaşlarımla beraber okulda bekleyeceğim. Şaka gibi değil mi? Aynen. Tamam, anneciğim okulda mahsur kalmış kızın, yoldaki karlar çözünene kadar seni burada bekliyor olacak. Bence komiğim anne, dalga geçme. Tamam, sen de dikkatli ol gelirken, seni seviyorum. Hoşça kal.

Ayma ASBERKOV 9 B

9. SINIF
ÖĞRENCİLERİ

KAYGILI

Çok endişeliyim. Sabah okula geldim. Böyle olacağını daha o zamandan biliyordum. Ders boyu camı izledim. Kar çok yağıyordu. Aslında yollar tıkanmadan tatil etmeliydiler. Sonunda haber geldi. Tatil olmuş. Benim evim çok uzak, yürüyerek ulaşmak imkânsız. Servislerin yola çıkamayacağına karar verdiler. Annem de babam da uzakta çalışıyor. Beni alamazlar. Şimdi ben ne yapacağım? Saat 13.00 olduğunda haber geldi. Saat şu anda 16.00 ve ben hâlâ okulda mahsurum. Annem işinden akşam 20.00'de çıkıyor. Benim halim ne olacak?

Berke ÇALBAŞ 9 B

2. TEKİL ŞAHIS

Sabah uyandın. Okula gittin. Dersteyken camdan dışarı baktın. Aşırı miktarda kar yağdığını gördün. Son birkaç derse girerken haber geldiğini duydun. Okulu erken bitirdiklerini, saat 13.00'te çıkacağını öğrendin. Servise gittin ama yolları buzlu ve tıkalı olduğu için çıkamadıklarını gördün. Okulda mahsur kaldın. Aileni aradın, ama onların da yolda kaldıklarını öğrendin. Sonunda akşama kadar beklemek zorunda kaldın.

Berke ÇALBAŞ 9 B

BİLMECE

.....günü, yoğun yağışı nedeniyle, tüm tatil edilmişti. tatilin keyfini çıkarmak için çoklardı. haftası olduğu için her gün aynıa çalışıp durmuşlardı. tatilinden hemen önce gerçekleşen bu günlük tatil, tüm vee dinlenmek için çok büyük bir fırsat oldu. Bazı okullar, zamanın çok sıkışmasıylaı iptal ettiler. Bu dain mutluluğunun artması için en güzel haber oldu.

Damla US 9 A

NOTLAMA

Sabahın ilk saatleri. Hava daha karanlık. Dışarısı beyaz bir örtüye bürünmüş. Ben okuldayım. Sınıfı güzel, loş bir ışık kaplıyor. Her yer çok sessiz. Sırama oturuyorum. Elimde bir kitap var. Kitabın içindeki dünyama geri dönüyorum. Sınıfa sessiz adımlarla biri geliyor. Ayakları çamurlu. O sırada zil çalıyor. Kaderimize boyun eğmiş bir şekilde öğretmeni bekliyoruz. Öğretmen kırmızı rujunu sürerek içeri giriyor. Topuklarının sesi sınıfta yankılanıyor. Kafamı sıraya koyuyorum. Uyku beni sevgiyle kucaklıyor ve artık her yer siyah.

Derya US 9 A

FİİL

Kar yağıyor.
Okula gidiyorum.
Öğlen okulum tatil ediliyor.
Okuldan çıkamıyoruz.
Kar yoğunlaşıyor.
Sınıflarda hapsoluyoruz.
Sinirleniyorum.
Boş boş oturuyoruz.
Otobüs gelmiyor.
Yazı bitiyor.

Efe EROĞLU 9 B

ÖNGÖRÜ

Sabah olacak, her yer buz tutacak, kar fırtınasından dolayı göz gözü göremeyecek. Sabahın köründe gözler televizyonda kar tatili haberini bekleyecek, fakat gelmeyecek; kalpler kırılacak, kazalar olacak, kapıların önü karla kaplı olacak. İnsanlar hasta olacak, vali hiçbir şey yapmayacak. İnsanlar okulda üşüyecek, kaos ortamı oluşacak, öğrencilerin derse konsantre olamayacak. Öğretmenlerin akli trafikte olacak, servis şoförlerinin morali kardan dolayı bozulacak. Saat bir olduğunda tatil haberi gelecek, fakat hiçbir yere gidemeyeceğiz çünkü yollar tıkalı ve buzlu olacak; kardan dolayı hiçbir yere gidilemeyecek. Okulda uzun bir zaman kalınacağı anlaşıldığında tartışma çıkacak, müdürler etrafı sakinleştirmeye çalışacak, sonunda suskunluk olacak. Saatler sonra trafik azalacak, servislere binilecek, eve doğru yola çıkılacak.

Emre YAZICI 9 B

KAYGI

Matematik dersinin ortasında uyuklarken rehberlik hocasının sınıfa girmesiyle hepimiz kedinin ciğere baktığı gibi dersi kaynatması umuduyla ona baktık. Yüzündeki bakıştan kuşun kanat çırpmasına bile heyecan yapan kalbim, hızlı atmaya başlamıştı. Paranoyalığımanın sonucu ne olacaktı bilmiyordum ama artık bir son bulmalıydı. Hoca tahmin ettiğim gibi kötü haberi, yani okulda mahsur kaldığımızı söyledi. Şimdi ne yapacaktım ben? Ya okulun ışıkları gitse, daha da kötüsü hepimiz soğuktan donup ölseydik? Bilinçaltımı salak saçma sorulardan arındırmaya çalıştıysam da boşuna çabalamıştım. Eninde sonunda okulun çatısı uçacaktı ve hepimiz dişimiz takırdayarak ölecektik. Annem ve babama ne olacaktı? Cadde’de bile durum bu kadar kötüyse Çekmeköy’de nasıldı? İşin iyi yanından bakarsak arkadaşlarımla birlikteydik. Kimi kandırıyordum ki? Son nefesimi arkadaşlarımla değil, ailemle vermek istiyordum. Bitmiştik, dünyanın sonu gelmişti.

Gizsu TUFAN 9 B

ÖNGÖRÜ

Bugün, saat 07.00'de, hızlı bir şekilde kar yağmaya başlayacak. 13.00'te iyice şiddetlenen kar, okulların tatil edilmesine neden olacak. Ama kar nedeniyle, servisler okula gelemeyecek. Öğrenciler, kütüphane bilgisayarlarından, yolların durumu hakkında haber aramaya başlayacaklar. Nihayet, saat 15.00'te kar yağışı azalacak ve evi yakın olan öğrenciler yürüyerek evlerine gitmeye başlayacaklar. 16.15'te öğrenciler, bir haber sitesinde, yolların açılmaya başlaması ile ilgili bir haber bulacaklar. 18.30'da tüm öğrenciler evlerine gitmiş olacaklar. Ertesi sabah, öğrenciler uyandıklarında, karın erimiş olduğunu görecekler. Bugünkü kar fırtınasından geriye hiçbir şey kalmayacak. Dört günlük bir yılbaşı tatilinden sonra, öğrenciler yeniden okula dönecekler.

Kaan DEMİREL 9 A

BOZUK AĞIZ

Aralık ayının 31. günü. Ne demek, yani yılbaşı! Anasını satayım, tüm filmlerde her Noel'de kar yağar ama yıllardır şu Türkiye'den bir hayır göremedik! Neymiş efendim, bu sene kar tatili yapacakmış vali bey! Ulan etrafta kar yok, bari tatil edeceksiniz bir nedeni olsun! Neyse, yani sonuç olarak okuldan kaçabileceğimiz bir gün oldu. İşte, sabah köpek gibi uyudum, kalktım baktım hâlâ kar falan yok. İnsanı da heveslendiriyorlar, ben mesela belki bu tatilde sülaleyi toplayıp kartopu savaşı yapmak istiyorum. Sen neden gereksiz yere tatil verirsin ki? Şerefsizim ben bu işten bir şey anladıysam abi! Öğlen haberlerinde gösteriyorlar, neymiş kar varmış da tehlike varmış da... Nerede lan o zaman bu kadar şey? Ya ben görmüyorum ya da bunlar sorunlu arkadaş! Tüm gün mal gibi oturup 2015'in gelmesini bekledik. Sanki tatil etmeseniz o yıl gelmeyecekti!

Kerem ATEŞ 9 B

3. TEKİL ŞAHİS

Bütün çocuklar okula gelmişti. Kar nedeniyle dersler tatil olduğu için çok sevinmişlerdi. Öğlen yemeğini yedikten sonra okuldan çıkabileceklerini zann ediyorlardı fakat yanılmışlardı. Kapılara kadar ulaşan kar, öğrencilerin dışarı çıkmasına izin vermiyordu. Kar çocuklara yardımcı değil, engel olmuştu. Aileler çocuklarını okuldan almak için çok güçlük çekmişler hatta bazıları çocuklarının okulda kalmasını uygun görmüştü. Bazı öğretmenlerse, okula arabayla geldikleri için eve dönemiyorlardı. Yaşça çok küçük olan çocuklarsa olayın ciddiyetine varamamış, sadece kartopu savaşı yapıyorlardı. İnsanlar tatile sevineceklerine, büyük bir hüsrana uğramışlardı. Hep birlikte karın dinmesini beklemeye koyulmuşlardı.

Pelin ULAŞ 9 A

SEVİNÇLİ

Sabahtan beri kar yağıyordu. Sevincimden derse dikkat edemiyordum, ikide bir cama dönüp pamuk gibi düşen, bembeyaz kara bakıyordum. Çok mutluydum. Okuldan sonra ailemle beraber karda oynamayı düşünüyordum. Ne güzel bir gün olacak! Öğretmen tarafından birkaç kere uyarıldım ama yine de içimdeki sevinci bastıramıyordum. Yarın okullar kesinlikle tatil olacaktı, gülümsememi saklayamadım. Birden bütün sınıf içeri giren müdüre döndü.

“İyi dersler çocuklar, yoğun kar yağışı nedeniyle okullar tatil olmuştur, velilerinize haber verilmiştir.” dedi müdür.

Duyduğuma inanamadım. Heyecanla eşyalarımı toplamaya başladım ama duyduğum sonraki cümle beni durdurdu.

“Fakat kar yağışı nedeniyle yollar kapandı ve okul kampusundan ayrılmak zor olacak.”

Normalde bunu duyunca hayal kırıklığına uğrayacağımı düşünüyordum ama sevincim daha da arttı. Tüm arkadaşlarımla beraber karda oynayabilecektik! Sınıf arkadaşlarıma baktım. Bazıları boş boş bakınıyordu, birkaçı endişeli gözüküyordu. Galiba mutlu olan tek kişi bendim. Müdür sınıftan çıktıktan sonra bir sessizlik oldu, sonra da herkes aynı anda konuşmaya, soru sormaya başladı. Ben hâlâ mutluydum, karı izlemeye devam ettim.

Manolya ŞAHİN 9 A

ENDİŞELİ

Dışarıda hâlâ kar yağıyor. Lanet olsun! Eve nasıl gideceğim? Ya yollar kapanırsa? Ya geç kalırsam? Kardeşimi yolda almam gerek, geç kalamam. Her şey planıma göre ilerlemeli. Hava şartlarının bunu etkilemesine izin veremem. Etrafa bakındım. Sınıf çok sessizdi, kimse kardan endişelenmiyordu. Yanımdaki arkadaşım mutlu görünüyordu. Böyle bir durumda nasıl mutlu olabilir? Saat daha 13.00, düşünmek için zamanım var. Müdür neden sınıfımıza girdi? Kesin kötü bir haber. Annem bana çok kızacak. MÜKEMMEL! Okullar tatil olmuş. Şimdi kardeşimi nasıl alacağım? Belki onun da okulu tatil olmuştur. Lanet olsun! Kar yüzünden okuldan çıkamıyormuşuz. Yollar kapanmış, korktuğum gibi. Kesinlikle geç de kalacağım. Yeni yıla okulda mı gireceğim? Hiçbir şeyi doğru yapamayacağım. Yanımdaki daha da mutlu görünüyor, yerinde duramıyor. Ciddi olamaz... Saat 13.03 olmuş. Şimdi ne yapacağım? Bütün sınıf soru sormaya başladı ve çok fazla ses var, konsantre olamıyorum. Annemi aramalıyım. Arayabilir miyim acaba? Okullar resmi olarak tatil oldu o yüzden telefonumu kullanabilirim ama hâlâ sınıftayız. Her şey çok karışık, deli olacağım! Sorumluluklardan bıktım. Dışarıya bakmak istiyorum ama baktıkça endişeleniyorum. Gözlerimi kapatıp yönerge verilmesini beklesem iyi olacak galiba. En iyisi öyle yapmam. Düşünmek istemiyorum.

Manolya ŞAHİN 9 A

ÖFKELİ

Okullar bugün tatil olmalıydı ama olmadı ve çok yorgundum. Bugün tatil olsaydı akşama kadar dinlenecektim sonra ailece yeni yıl kutlaması yapacaktık ama okullar tatil olmadı. Eve gitmek istiyordum. Sınıfta oturmaktan bıktım. Zaten çoğu kişi sinirimi bozuyor. Önümdeki sürekli endişeli, sağdaki de fazla pozitif. Umarım bir mucize olur ve okullar tatil olur, aklımda olan tek şey okuldan hızlıca uzaklaşmak.

Birden sınıfa müdür girdi. Kulaklarıma inanamıyorum. Umduğum gibi tatil olmuş! Öfkemin azaldığını hissettiğimi düşünüyordum ama yanıltmıştım. Yolların kapalı olduğu ve okuldan çıkamadığımızı duyunca çılgına döndüm. Öfkeden patlayacağım! Tatil okulda olmamalıydı! Tatil okuldan uzaklaşmak demekti! Müdür gittikten sonra sınıf yorum yapmaya başladı, herkesin sorusu vardı. Ben de bu ses karmaşasına katıldım, soru sordum ve diğerlerinin kızmasına katıldım. Ailemin haberi varsa neden gelip beni almadılar? Anneme biraz sinirliyim. Bugün gelmek istemediğimi bildiği halde beni yine de okula zorla getirdi. Hayat adil değil! Okuldan şu an nefret etmeye başladım. Acaba daha kaç saat bu lanet olası sınıfta kalacağım? Kafamı sıraya yatırdım ve kendimi sakinleştirmeye çalıştım.

Manolya ŞAHİN 9 A

ÖNGÖRÜ

31 Aralık 2014 Çarşamba günü kar yağışı nedeniyle okul saat 13.00'te tatil edilecek ancak kar nedeniyle okuldan çıkmak mümkün olmayacaktır. İkinci kata kadar kar olacak, dışarıda göz gözü göremeyecek kadar büyük bir kar fırtınası olacak. Öğretmenler ve kat görevlileri giriş kapısını açmaya çalışacaklar, fakat çok fazla kar olduğu için başaramayacaklar. Bunun üzerine okulda bir kaos ortamı oluşacak ve herkes ortalıkta koşuşmaya, küçükler ağlamaya başlayacak. Öğretmenler öğrencileri sakinleştirmeye çalışacak, kurtulmanın yollarını düşünecekler. En sonunda öğretmenlerimiz, okulun çatısına çıkıp yardım etmemizi akıl edecekler. Yaklaşık iki - üç saatlik bir bekleyişin ardından askeri bir helikopter okulun çatısına inip gruplar halinde öğrencileri kurtaracak.

Murat ALTUN 9 B

ŞAŞKINLIK

Doğrusu çok şaşırdım. Okullar kardan kapanacak mıymış?! Hem de okulun bitiş saatinden üç saat önce mi? Peki bu karda eve nasıl sağ salım ulaşacağız? Hatlar kesik, elektrikler de. Bir de bunun üstüne okulda kilitli kalalım, bakalım başımıza daha gelmedik neler kaldı?! İtfaiye de gelmesin bu karda! Keşke başka bir şey isteseydim Allah'tan, ne vardı sanki "Allah'ım kar yağsın yarın okul tatil olsun..." dedim. Keşke gelmeseydim okula! Son gün sanki doğru düzgün ders yapılacak, niye geldiysem akılsız başım!

Neslişah ÇAKMAKKAYA 9 B

3. TEKİL ŞAHIS

Çıktı, gezdi okulun bahçesinde, koridorlarda. Hemen hemen Türkiye’deki bütün şehirlerde okullar tatildi. Sadece dükkânlar ve sinemalar açıktı. Okulda, derste mahsur kaldı. Berbat bir durumdu. Okuldan çıkabildikten sonra Kaya ile karşılaştığında öğrendi bu kadar kar yağmasının sebebinin. Kaya’dan ayrıldıktan sonra kendi kendine sordu: Kaya da mı okulda kaldı, yoksa çıkabildi mi? Yalnız nerede ne olduğunu değil, ne olacağını da bilir her zaman. Bu kaçınıcı?

Pars KÖSE 9 B

3. TEKİL ŞAHIS

O gün günlerden 31 Aralık 2014 idi. Saatler 13.00’ü gösteriyordu. Okul kötü hava koşulları nedeniyle tatil edilmişti. Öğrencilerin ailelerine haber vermişlerdi. Kar hızını artırmış, yerler kuru olduğundan kar tutmaya başlamıştı. Öğrenciler servislerine zorlukla bindiler. Hava öylesine soğuktu ki servisleri ısıtmak bir hayli zorlaşmıştı. Çocuklar bir yandan servislere doluşuyor bir yandan da yerde biriken karları birbirlerine atıyorlardı. Fakat bir sorun vardı. Servisler kalkmıyordu. Çocuklar serviste oturmaktan sıkılmış olacaklar ki dışarı çıkıp olan biteni anlamaya çalıştılar. Servisçiler de olan bitenden habersizdi. Yirmi dakikalık rötardan sonra müdür yardımcısı geldi. “Öğrenciler çıkmayacak, kapıları kapatın, okulda bekleyeceğiz.” dedi. Öğrenciler neye uğradıklarını şaşırılmışlardı. Bir kısmı servislerden inerek okulun içine girmeye çalıştılar. Kayıp düşenler hatta soğuktan titreyenler oldu. İşin kötüsü öğretmenlerin çoğu evlerine dönmüşlerdi. Bu nedenle öğrencileri bir arada tutup idare edecek kimse yoktu. Öğrencilerin çoğu içeri girdi ve sınıflarına gidip ısıtıcıların yanına oturdular. Öğrenciler o günü okulda geçireceklerini anladılar. Öncelikle geceyi geçirecekleri bir sınıf ve üstlerine giyecek bir şeyler bulmalıydılar. Hemen beden eğitimi odasına gittiler ve polarları aldılar. Şimdi de karınlarını doyurmaları gerekiyordu ve aynı zamanda ailelerine haber vermek istiyorlardı. Öncelikle gün içinden kalan yemekleri almak üzere yemekhaneye gittiler. Karınlarını doyurduktan sonra müdür yardımcısının odasından ailelerine ulaşip o günü okulda geçireceklerini söylediler. Sonra uyumak için sınıfa geçtiler. O gün tamı tamına seksen kişi okulda uyudu. Hepsinin için çok güzel bir deneyimdi. Sabah uyandılar ve bütün okul birlikte kartopu oynadılar. Günün ilerleyen saatlerinde karlar eridi ve herkes evlerine döndü ama o günü hiçbiri unutmadı.

Selin UNUTMAZ 9 B

NOKTA

Soğuk. Okul çok ama çok soğuk. Nefret ediyorum. Evde olmayı tercih ederdim. Neden yollar kardan kapanmak zorunda ki? Matematik dersi. En sevdiğim... Eve gitmek istiyorum. Uykum geldi. Acıktım. Yeni yılını okulda kutlamayacağım. Bilhassa bunu kabul etmiyorum. Sonunda anem geldi. Kurtuldum. Çok mutluyum.

Defne ÇAYIRLIOĞLU 9 A

BİRİNCİ TEKİL ŞAHIS

Soğuk bir kış günüydü. Sabah erkenden okulların tatil edilmesini dört gözle beklemiştik fakat beklentilerimiz karşılanmamıştı. Son dersin sonlarına doğru okuldan bir görevli sınıfa girdi ve okulda mahsur kaldığımızı, karların kapıların açılmasının imkansız kıldığını söyledi. İlk başta herkes bir heyecanlandı ama sonra endişe başladı. Ben ise duygusuz bir şekilde dışarıyı izliyordum. “Saçmaydı zaten” diye düşündüm... Sabah erkenden bu dondurucu soğukta etekle okula kadar gelmekten tut, okuldan gidemeyeceğin haberine kadar. Saçma!

Melissa KAYHAN 9 A

1. TEKİL ŞAHIS

Okula gitmedim, bakkala gidip eve döndüm. Dışarıda çok yoğun bir biçimde kar yağıyordu ve her tarafım bembeyaz olmuştu. Montumu çıkartıp üstündeki beyaz kar tanelerini ayakkabım ile birlikte camdan aşağı silkeledim. Daha sonra mutfağa gidip kendime sıcak bir sıcak çikolata hazırlayıp haberleri açtım. Haberlerde bir şey yoktu ve bu yüzden sıcak çikolatamı bıraktım ve kanepeye uzandım. Çok yorgundum ve bu yüzden bir iki dakika sonra uyuyakaldım.

Ali Fuad AKÖMER 9 B

1. TEKİL ŞAHIS

Sabahleyin alarm sesiyle uyandım. Hazırlanıp okulun yolunu tuttum. Okula giderken her yer bembeyazdı. Arada bir de kar yağıyordu ve vali okulları tatil etmemişti. Okula vardığımda yerler kaydıği için tuz döküyorlardı. Sınıfa kaymadan ulaşabilmişim. Üçüncü derste karın şiddeti iyice hızlanmıştı. Dersin sonunda bugün okuldan erken çıkılması gerektiği bildirildi. Öğlen yemeğimi yedikten sonra eşyalarımı toplayıp dışarı çıkacakken orada toplanmış bir grup arkadaşım dışarı çıkılamadığını söyledi. İlk başta anlam veremedim; ama sonra camdan dışarı baktığımda anladım. Dışarıda büyük bir kar fırtınası vardı. Yapacak tek şey okulda beklemektir; ama ne kadar bekleyeceğimiz belli değildi. İçimizde bir korku ve endişe belirmişti. Yapılan anonsta yemekten sonra herkesin sınıflarına dönüp sınıf öğretmenleri ile beklemesi gerektiği söyleniyordu. Beklerken ders yapmıyor sadece havadan sudan konuşuyorduk. Bir ara gözüm pencerenin dışına takıldı. Hava gerçekten çok kötüydü. Fırtına ile birlikte tipi şeklinde kar yağıyordu. Tüm ağaçların üstü bir anda pamukla kaplanmıştı. Her zamanki olayların iyi yönlerini düşünen ben, bu pamuk tarlasında kaybolmuşum. Bir süre sonra kar yavaşladı. Ben de eşyalarımı alıp yürüyerek evin yolunu tuttum. Arkadaşlarım, servisleri beklemek zorunda kaldıklarını ve gece geç saatlerde eve vardıklarını bin türlü yakınımlarla anlattılar.

Ecem Cansın HAKKO 9 A

“Sanat, hakikat olma yalanından kurtarılmış sihirdir.”

Theodor W. Adorno

Sanat "insan" denilen varlığın dünyada yer edinmesiyle ve edinme süreciyle paralel olarak ortaya çıkmıştır. İnsanlar bazı hayvanlar gibi kendilerini ifade etme içgüdüsüne sahiptirler. Ancak insanın düşünme becerisi ve bu düşünceleri yöntemler kullanarak ifade etme arzusu onları diğer hayvanlardan ayırır. Sanat da insan tarihinin kendini ifade etme arzusu sayesinde ortaya çıkmıştır. Taş devrinde, insanlar ilkel bir hayat yaşamaktaydılar. Hayatlarında düşünebilecekleri gerçekliklerin sayısı pek azdı çünkü fakında olabilecekleri varlıklar ve olaylar da aynı oranda azdı. Küçük bir çapta, amaç-sonuç ilkesine dayalı bir düşünce sistemleri vardı. Bu çap da, hayatta kalma savaşlarından ibaretti. Dünya onlar için değiştirebilecekleri bir kil değildi henüz. Hayatlarına şekil verebilmeyi, geleceğe yatırımlar yapmayı değil, temel hayvan güdülerıyla yaşıyorlardı ve nesillerini sürdürebilmek için yapmaları gereken ne ise onu yapıyorlardı. Bu devirlerde bile insanın kendini ifade etme isteği ile bağlantılı olan sanat dünyada izini bırakmayı başardı. Mağara duvarlarına, avlanma yöntemlerini çizdiler, nasıl yaşadıklarını, neye inandıklarını ortaya koydular. Sanat; insan aklının bırakabileceği en derin, kalıcı izdir, farklı devirlerde yaşamış insanların birbirleriyle iletişime geçmesini sağlayan tek şeydir ve bu nedenle de zamansızdır. Eğer düşünceler her hangi bir dönem var olmuşlar ise dünyayı ister istemez ifade edilme yöntemleri ile değiştirirler.

Teknoloji sayesinde geliştirilen hiç bir iletişim aracı sanatın vaat ettiği iletişim gücüne sahip olamaz, çünkü devirler arası iletişimi ve bu iletişimin insanlarda bırakabileceği hayranlık duygusunu, ifade edilmiş olan bir avlanma seromonisini, bir aşk sahnesini, dini bir sembolün doğuşunu anlama ve öğrenme isteğini vaad edemez. Sanatı sihirli yapan şey insanın ta kendisidir yani yaratıcısıdır.

Ancak bu sihiri görebilmek için farkındalık ve algıların açıklığı gereklidir.

İnsan diğer tüm canlılar gibi doğanın bir parçası olarak dünyada yer alır, doğanın kuralları vasıtasıyla oluşmuştur ve doğayı

yatıştırmak, onun güçlerinden daha üstün yaşamak için ne kadar gayret etse de hiç bir zaman doğanın sistemini değiştirmeyi beceremeyecektir. Bunun en büyük örneklerinden biri 2011'de Japonya' da gerçekleşen Tohoku depremidir. Japonya ne kadar gelişmiş bir teknolojiye sahip olsa dahi bir sürü can kaybının yaşanmasını engelleyememiştir. Japonya'nın sahip olduğu teknoloji ancak toparlanma sürecinde faydalı olmuştur fakat bu, ne afetin yaşanmasını önleyebilmiştir ne de afeti yaşanmadan önce tahmin edebilmelerini sağlamıştır. Bu ve daha nice olaylar insanın doğadan üstün olmadığını yani bu ırkın var olmayı kendilerinin seçmediğini gösterir. İnsanlar doğalarından bilinçsizce de olsa uzaklaşma çabası göstermektedirler. Bu da onları, algılarının ve kendilerini ifade etme kanallarının kapanmasına yöneltmiştir.

Bu yaratılan yapay ütopya, Thomas Moore' un anlaşılmamış olduğunu gösterir. İnsanların lüks arayışı olmaksızın sadece hayatta kalmak için ihtiyaç duyduğu gerekli sistemleri oluşturmaktan ziyade, tüketimin insanları köleye çevirdiğini görmekteyiz. Ancak en gülünç olan da şudur ki insan tarihi boyunca köleliğin kaldırıldığı, hümanizmin kabul gördüğü ve bireylerin özgür iradelerine sahip olması herkesçe ideal kabul edilen dönem 21. yüzyıldır. Fakat insan kendini bir teknoloji kölesi haline getirdiğini ve iradesini kaybettiğini görmemektedir. Demokratik, siyasi veya ekonomik özgürlük ile hayatı; açık, dinamik veya teknolojiye bağımsız olan bir zihin ile yaşama özgürlüğü aynı şey değildir. Aslında ideallerimiz ile birbirimizi kandırdığımız gerçeği bu yüzyılda gizlidir. Bu hakikatin tek bir boyutunun olmadığını gösterir.

İnsanların özgür iradelerinin aslında yok olduğunu görebilmeleri için kendilerini sonradan elde ettikleri araçlar olmadan ifade edebilmeleri gereklidir. Ancak günlük rutine alışmış toplumlar kendilerini ifade etme ihtiyacını yeterince duymamaktadır. İş-teklere ve yapılması gerekenlere gömülmüş zekalar, düşüncelerini aktarmaya; yazmaya, çizmeye, uyumlu sesler yakalamaya, zihinlerindeki resimleri heykelleştirmeye hevesli değillerdir. Çünkü görevlerini yerine getirmekle meşgullerdir. Bu noktada görevlerini neden yaptıklarını, gerekliliklerini ve sebeplerini düşünmelilerdir. Kimse ihtiyacından fazlasını yapmamalıdır. İnsan ruhu fazlalığa karşı zayıflık gösterir. İnsanın hayatta kalma amacı saptırılmıştır. İnsanlar günlük işlerini yerine getirirken aslında sadece kendi geçinimlerini değil dünyada örülmüş olan ekonomi ağına hizmet ederler. Bu ekonomi ağı da dünyanın dönme hızını değiştiremeyen ancak "dönüş şeklini" değiştiren otorite kazanmış bireylerin çıkarlarına hitap eder. Bireyler ne için yaşadıklarını unutmuşlardır, bir kasırganın içerisine doğmuşlarcasına, kasırganın içerisinde sağ kalmaya çalışırlar ancak kimin için sağ kalmaya çalıştıklarını unutmuşlardır. "Hepimiz bedeninin ölümünden korkuyoruz ama ruhun ölümünden korkan kimdir?" demiştir, Epiktetos. MS 55-135 yılları arasında yaşamış olan düşünür bu sözünde bedeninin ölümünün kaçınılmaz olduğunu, önemli olanın bedeninin sağ olduğu süreçte ruhun doğal haline ulaşması gerektiğidir. Dünyada barınan insanlar birbirine ihtiyaç varlıklar hale gelmişlerdir ve varlıklarının birincil gerekliliğini yerine getirmemektedirler. Sanatla birleşmezler, hakikatı ararlar ancak bu arayış yolunda o kadar çok yalan söylerler ve söylenmiş yalanlarla üst üste karşılaşırlar ki hakikat ile hayali birbirine karıştırarak yaşarlar. Schopenhauer; "Nesnelerin çekiciliği, bize dokunmadıkları ölçüdedir. Hayat hiçbir zaman güzel değildir; güzel olan, hayat üzerine yapılmış betimlemelerdir sadece. Özellikle, şiirin ışığı bu görüşleri aydınlatıp ısıttığı zaman ve yaşamının ne olduğunu bilmediğimiz gençlik yıllarında kavrarız bunu." derken de insanların hakiki olmayan alternatif gerçekliklerle yetindiğini ve bir ilüzyonu yaşadıklarını anlatmak ister. Sanat sayesinde Platon'un mağara benzetmesinde olduğu gibi, mağaradan dışarı adım atıp gerçekleri kavrayabileceğimizi düşünür.

İnsan tarihine ve şimdiye sahip çıkabilmek için sanatın ve ifade etme gücünün kavranması ve kullanılması gerekir. Sanat yaratılmasındaki önem ortaya çıkanın, estetik değerleri veya ne kadar çok kişiye hitap ettiği değildir. Önemli olan bireylerin kendi sihirlerini yaratması, kendilerini açıklamaları, akıllarını kullanmalarıdır. Sanat bugünün en değerli hazinesidir. Geleceğin de hazinesi olmaya devam edecektir ancak yıllar geçtikçe birikmiş sanat hazinesine dünyanın her yerinden farklı akıllar da katkıda bulunacaktır. Dünyanın kendisi, her birey kendi sihirini keşfince bir hazineye dönüşecektir ve bunun hazzına insan hiç bir şeyden elde etmemiş olduğu kadar ulaşacaktır.

BALIKÇI

(Dedem Necmi Zağralı'ya ithafen)

Amma düşündün be kızım?
Evet!. Denize aşığım.

Biçuktum mu
Gideceğim yer bilinmez,
Ama döneceğim liman belli.
Sabahın körü olur güneşi çeker,
Gecenin dibinde gezer,
Yıldızlar yorganım olur üstüme örterim,
Ama illa ha ki sana dönerim.

Sen anlarsın gelişimi,
Rüzgârımla gelirim,
Tenim hasret kokar,
Lodosum başını döndürür,
Poyrazım ateşini söndürür.
Bedenim onca zaman sonra
Hatırlar seni.
Ellerim yine sana dokunurken
Pul pul olur dökülür.

Sararım seni dalgalar gibi.
En kuytu köşelerine girer,
Kaçak bir rüzgâr misali
Fısıldarım sana olan susuzluğumu.

Çocuklarım olsun isterim.
Deniz, Mercan ve İnci.
Hepsi sevsinler birbirlerini
Ve asla üzmesinler seni.
Bilsinler ki kocaman dalgalarla
Boğuşan bu yorgun adam,
Bir gün döner ve anlar.
Ve anlarsa kim olursa olsun
Hesabını sorar kadınının yüzündeki
Gamın, kederin sebebini.

Yaşlanacak bu adam.
Sabahları uyandığında
Yanında bulamayacaksın
Bir bakmışsın ki gözleri ufka dalmış,
Özlemle bakıyor uzaklara.
Bu sefer seni denize hasret.
Ellerine bakıp,
Denizden kalan izleri ovuşturuyor,
Bastırıyor daha da.
Acısın ki hatırlayabilsin.

Uzaklaştıkça tekneler kızacak kendine.
Deniz sanki her gün
Daha da çekilmiş gelecek.
İçindeki çocuk durmasa da yerinde
Bedeni bir çapa gibi çakılmış,
Takılmış toprak ananın köklerine.

Sonunda bir gün
Deniz kıyısında bulacaksın
Bana ait ne var ne yok.
O zaman üzülmeceksin,
Bir balıkçı karısı gibi
Sabırla bekleyeceksin.

...

Şimdi, varacak mısın bana?
Alır mısın beni
Zeytin çiçeği korkulu yarım koynuna?

Evren PIRAVADALI

Ateşböcekleri

"Kalkın dostlar, gidiyoruz!"
Dedi birden içlerinden
En uzun en çelimsiz olanı.
Ortalık duman fakat
Islak kara duvarlarda
Az önce oradan geçen
Ve oraya buraya yığılan arkadaşlarının
İzlerini görebiliyordu Cemal.
Bir izci gibi okudu o el izlerini
Ve hatta o kadar iyi tanıyordu ki onları
Tanıdı her birini.
Ayağa kalktı ve arkadaşlarını
Zor seçmesine rağmen
Güçsüz ışıkların dumanı zar zor deldiği
Koridorda bir kör gibi yolunu buldu.
Yorgun bedenleri nefeslerinden okuyabiliyordu.
Aralarındaki en genç olmasına rağmen
Onlara sözünü dinletebilirdi.
Zaten kaç kişiydiler ki
"Yorgunluktan kan oturmuş gözlerimiz
Taşımdan nasır tutmuş ellerimize
Kalan son nefesimize rağmen
Durmamalıyız.
Hepiniz buraları benden
Çok daha iyi biliyorsunuz.
Bir çıkış olmalı.
Burada bırakamayız.
Hem yukarıda bekleyenimiz var.
Kadınlarımız, bebelerimiz
Geleceğimiz var.
Haydi dostlar!
Biz kazanmalıyız.
Bizi burada çalışmaya mahkûm eden
Onlar değil."
Sessizlik. Homurdanmalar başladı.
Işıklar belli belirsiz hareket ediyor
Cemal'in bulunduğu yere doğru yaklaşıyordu.
Yerin onca metre altında
Bu kara suratlı adamlar
Bir olmuşlardı ilk defa.
Dumanı yararcasına
Duvarları pençeleyerek
İlerliyorlardı ki
Bir gürültü patladı önlerinde

Ateşini püskürten bir ejderha gibi
Ortalığı bir ateş ve hemen ardından
Duman sardı.
Birbirine tutunarak yürüyen bedenler
Bir anda savruldu ışıklarıyla.
Cemal yere düştü.
Kendini az önce ışığı sönmüş
Bir beden üzerinde buluverdi.
Kalkmak istedi
Bacaklarını oynatmadığını fark etti.
Göğsünde bir ağrı vardı
Gitgide artan ve acıtan.
Nefes aldıkça daha da yanıyordu içi
Kısa kısa nefes alabiliyordu ancak
Bir ara elini oynattı ancak
Garip bir his vardı.
Uyuşukluk hissetti.
Boynunu kıpırdatmayı denedi,
Olmadı.
Sadece görebildiği kendi ışığının
Aydınlatığı duman kaplı
Islak bir kara tavandı.
Boğazında bir acı hissetti.
Nefes almak istedi.
Birden ışığının aydınlatığı o dumanlı tavanda bir şeyler gördü.
"Tuhaf!" dedi kendi kendine.
Işıklar vardı, belli belirsiz ışıklar
Kafasının üstünde dolaşan.
"Kurtuldular" dedi.
Seslenmek istedi.
Gülümseyerek son bir nefesle
Arkadaşlarına seslendi.
"Ateşböcekleri"

Evren PIRAVADALI - Müzik Bölümü Başkanı

This is a detailed historical map of Constantinople (modern-day Istanbul) from the 19th century. The map shows the city's layout, including the Bosphorus, the Golden Horn, and the city walls. Key landmarks and buildings are labeled in German, such as the Hagia Sophia (Aia Sophia), the Hippodrome, the Topkapı Palace (Serafendehaus), and the various churches and mosques. The map also shows the city's infrastructure, including roads, bridges, and the harbor. The map is oriented with North at the top, and the city is divided into districts by the Bosphorus and the Golden Horn.

İfade Özgürlüğü / Bengisu HAYNES 11 B

İfade özgürlüğü bence bir toplumun gelişmesindeki en önemli faktörlerden biridir. Ayrıca kişinin kendisi için de gelişmesi için de iyi bir şey. Kendimizi ne kadar ifade edersek o kadar çok farklı görüşler elde ederiz ve tartışırız, karar veririz. Tartışmak kelimesi geçtiği için kötü bir şey algılamayın ama gerçekten böylelikle kendimizi altta bırakmamayı öğreniyoruz. Düşüncemizin ne olduğunun söylenmesine izin verilmemesi gerçekten insanı çıldırtan bir şey. Peki, ülkemizde ifade özgürlüğü var mı?

Ülkemizde ifade özgürlüğü var mı yok mu, güncel olayları pek takip edemediğim için, kestiremiyorum. Ama ben kendi hayatım içinden bakınca hem var hem yok. Bunun tamamıyla var olmasını isterdim. Mesela okulda, gerektiğinde var ya da yok. Mesela bizi istemediğimiz bir sınava soktular. Ödemesini bile okul yapmış. Bize sormadan. Hiç de işime yarayacağını söyleyemeyeceğim. Benim gibi düşünen birçok arkadaşım var. Oysaki bize sorulsaydı, ben zamanımı o an bana daha yararlı gelecek bir şeye haralayabilirdim. Bu sadece bir örnek. Öğretmenlerin, benim ya da başka öğrencilerin üzerinde sürekli baskı yaratan bir kontrol mekanizması olmasını istemem. Kimse istemez. Bizim de ne düşündüğümüzün en az onlar kadar önemi var. Bu yüzden ifade özgürlüğünün okullarda daha çok olmasını isterdim.

İfade özgürlüğünün eksik olduğu bir başka yer de aile. Benim ailem için konuşmuyorum. Bende öyle bir sorun olmasa da, Türkiye'de maalesef ki birçok yerde çocukların hayatları kâbusa dönüşüyor. Geleceğinin nasıl olacağına karar veren çocuğun kendisi değil de dar görüşlü ebeveynler olunca pek güzel bir tablo oluşmuyor. En basit örnek doğu tarafımız. Biliyoruz ki kız çocuklarımız resmen okumuyor, okutulmuyor. Erken yaşta evlendiriliyor. Buna karar veren kim? Aile. Kız istiyor mu? Hayır. Ama kızı düşünen kim... bu aileler kızının geleceğinin bu şekilde garantide olacağını düşünseler de, gerçek öyle değil. Kızın ifade özgürlüğünün olmamasın, kızın konuşamamasının yan etkileri işte böyle oluyor görüyoruz ki. Gerçekten çok ama çok iç karartıcı bir durum.

İnsan gerçekten kendini ifade etme ihtiyacı duyuyor. Fikrinin duyulmasına ihtiyaç duyuyor. Kendi içine kapanmak istemiyor. Hem belki de kim bilir; bizim fikrimiz dünyadaki, ülkedeki durumu değiştirecek güçtedir. Her fikir öyle olabilir, her fikir önemlidir. Farklı bakış açılarının olması kötü bir şey değil. Keşke her yerde ifade özgürlüğü tam anlamıyla olsa...

Evrimin Anahtarı GALAPAGOS

Galapagos adalarıyla özdeşleşen iki isim vardır: Biri Charles Darwin, diğeri de “küçük” dostu Harriet. Galapagos adalarındaki araştırmaları sırasında kaplumbağalarda (Bu düşüncenin başkahramanı olarak Harriet) ve kuşlarda gördüğü farklılıklar dikkatini çekmiş ve Darwin’de bir “evrim parıltısı” yaratmıştır. Tam olarak olan şudur: Darwin, adalardan birindeki kaplumbağaların üst kabuklarının kafa kısmında bir açıklık olduğunu fakat yakındaki diğer adalarda yaşayan kaplumbağalarda bu açıklığın olmadığını fark ediyor. İki farklı türdeki bu kaplumbağaların beslenme şekillerine odaklanınca, kabuğunda açıklık olan kaplumbağaların yemesi gereken yeşilliklerin bitkilerin üst dallarında bulunduğunu; kabuğunda açıklık olmayan kaplumbağaların yedikleri bitkilerin yerde yetiştiğini görüyor. Buradan hareketle de kaplumbağaların baş kısmında bulunan kabukların, doğal koşullara bağlı olarak evrim geçirdiği fikrine varıyor.

WWF (Dünya Doğayı Koruma Vakfı) tarafından da küresel çapta koruma öncelikli yerlerden biri olan bu adalar topluluğunu sizlere tanıtmak isterim.

Nazca tektonik plakası üzerinde yer alan Galapagos adaları, bundan 4 milyon yıl önce denizin 4.000 metre derinindeki volkanik hareketlerle oluşmuştur. Doğu adaları (San Cristobal ve Espanola) ve batı adalarından (Isabela ve Fernandina) milyonlarca yıl daha yaşlıdır. Adalar, art arda gerçekleşen volkan patlamalarıyla oluştuğu için adanın yükseklik seviyeleri, deniz seviyesiyle 5.000 metre arasında gidip gelmektedir. Bugün de adaların bazıları volkanik özelliklerini sürdürmektedir.

Galapagos adalarının “modern” dünya tarafından keşfi 1535’te oldu. Peru’ya gitmekte olan Panama Piskoposu Tomas de Berlanga tarafından istemeden keşfedildi bu adalar. İstemeden çünkü Berlanga’nın gemisi açık denize sürüklenmeseydi piskopos bu bölgede bulunmak zorunda olmayacaktı. İnka çanak çömlekleri üzerindeki resimler, “medeniyet” buraya ayak basmadan önce de insanların bu bölgeye geldiğini gösteriyor.

İspanyolca adı “Islas Galápagos” olan adaların resmi adı “Archipiélago de Colón”, yani “Colón Takımadaları”dır. Adalar, bağlı olduğu Ekvador’un yaklaşık 1.000 kilometre batısında yer alır. “Galápagos” İspanyolca’da “kaplumbağa” anlamına gelir.

Boşuna “adaları” denmiyor. Galapagos adalarına verilen İspanyol isimlerini sıralarsak bir Latin ülkesi sahaya çıkıyor sanabilirsiniz; Isabela, Santa Cruz, San Salvador, Fernandina, San Cristobal, Floreana, Marchena, Pinta, Genovesa, Pinzon, Santa Fe... Bu adaların yanı sıra bölgeye çalışma yapmak üzere gelen Charles Darwin’in adını taşıyan Darwin adası ve Wolf adası gibi adalar da Galapagos’un kadrosunda yer alan isimler arasındadır. Temel olarak 18 ana adanın oluşturduğu Galapagos’u çevreleyen 3 küçük adacık, 107 civarında da kayalık ve çıkıntı bulunur.

Galapagos adalarının en büyüğü “Isabela Adası”dır. Oluşum açısından diğer adalardan farkı, diğer adalar tek bir volkanın patlamasıyla oluştukları halde, Isabela Adası altı volkanın patlamasının yarattığı birikmeyle oluşmuştur.

Galapagos adaları arasında volkanik olarak en aktif adalardan biri olan Fernandina’dır, dolayısıyla da diğer adalardan daha genç bir adadır. Takımadalar arasında en geniş yüzeye sahip olan bu ada, aynı zamanda dünya üzerinde “deniz iguanası” yaşayan tek yer olma özelliğine de sahiptir. Bu iguana türü “Galapagos ejderi” ya da “deniz kertenkelesi” olarak da bilinir. Adanın doğal ortamı kara yaşamına çok da uygun olmadığı için -diğer adalarda yaşayan iguanalar karada yaşamlarını sürdürürken- bu hayvancağız beslenme için denize yönelmek zorunda kalmıştır.

Volkanik faaliyetleri uzun bir süre önce sona eren “Santa Cruz Adası”nın adı “Kutsal Haç” anlamına gelir. Yerleşim ve tarımsal faaliyetler açısından uzun bir geçmişi var bu adanın. Adanın jeolojik yapısı, bitki örtüsü çeşitliliği ve yaban hayatı insanların buraya gelmesini sağlamış. İşte bu nedenle adalar arasında turistik açıdan en popüler olanı da Santa Cruz’dur.

Galapagosların Başkenti: San Cristobal Adası

Galapagoslar'ın doğusundaki adalardan biridir. Üç ya da dört sönmüş volkan bulunmaktadır. El Junco denilen küçük göl adanın kalıcı tek içme suyu kaynağıdır. Bu ada Darwin'in 1835 yılında ayak bastığı adadır. Burada bulunan Puerto Baquerizo Moreno, Galapagos eyaletinin başkentidir. Santa Cruz'dan sonra nüfusun en çok olduğu yerdir.

Galapagos adalarında bugün 30.000'e yakın kişi yaşamaktadır. Burada yaşayanlar arasında hiç biri adanın orijinal yerlisi değildir. Aslında Galapagos adaları, dünya üzerinde bu kadar zengin bir canlı çeşitliliği ve uygun iklim şartlarını barındırmasına rağmen üstünde tarih boyunca keşfedilene kadar insan yaşamamış ender yerlerden biridir. Bir anlamda "Amerika'nın Keşfi" göreceli bir kavramken, "Galapagos Adalarının Keşfi" tüm insanlık için geçerli bir durumdur. Paskalya Adası gibi ana karadan daha uzak bir noktada yer alan bölgelerde bile yerli halk bulunabilirken, Galapagos'un tarih boyunca insanlardan izole bir şekilde kalmış olması şaşırtıcıdır. Bu durumun sebepleri arasında başta Ekvador ve çevresinde yaşayan "Antik Medeniyetler" in bir sebepten bu adaları lanetli görmesidir. Çağlar boyunca Amerika kıtasında çok büyük medeniyetler kuran Aztek, İnka ve Maya uygarlıklarının bu adaları keşfetmemiş olmaları düşük bir ihtimaldir. Tahmin edilen şudur ki; volkanik aktivitelerin yoğun olduğu Galapagos adalarının sebep olduğu patlama ve sarsıntılar sebebiyle, insanlar bu adaları tehlikeli bularak uzak kalmışlardır.

İlk Galapagoslu İnsan

Galapagos'ta yaşamayı seçen ilk kişi, 1807'de Floreana adasına adım atan Patrick Watkins adında bir İrlandalı denizcidir. Watkins'in Galapagos adalarında geçen iki yılı, Robinson Crusoe'u andıran bir hayatta kalma hikâyesidir. İki yıl boyunca avlanan, sebze yetiştiren ve balina avcılarıyla ticaret yaparak yaşayan Watkins, 1809 yılında Ekvador'a yelken açmış ve adayı terk etmiştir. Gezegen tarihinde Galapagos adaları üstünde kurulan ilk yerleşik hayat Watkins'in iki yılı olarak kabul edilir.

Galapagos Birleşik Devletleri

Bugün adadaki en büyük topluluğu oluşturan "Mestizos" halkının etrafında birleştiği 25.000 civarında bir nüfusa ev sahipliği yapan Galapagos, kendi başkanı olan özerk bir bölge olarak özgürlüğünü ilan etmiştir. İspanyol kolonicilerle Ekvador yerlilerinin melezi olan Mestizos halkı, başkenti Puerto Baquerizo Moreno olan bir mikro devleti ayakta tutmaktadırlar. Kendi bayrağına sahip 18 adanın birleşik bir devleti oluşturduğu Galapagos, hala siyasi olarak Ekvador'a bağlıdır.

Bir ütopya Galapagos, insansız bir dünyanın nasıl olacağına dair...

Oya Peker Güler
Coğrafya Öğretmeni

ROMANYA / Mine Deniz İLHAN 10 B

Romanya denince akla ne gelir bilmiyorum. Genellikle Paris denince Eiffel, İtalya denince Pisa Kulesi gelir insanın aklına. Benim seyahatim ise hakkında pek bir şey bilmediğimiz, muhtemelen tatlı bir yer olduğunu düşündüğümüz Romanya'ya oldu.

Romanya'ya gittiğimde ilk gezdiğim yerlerden biri olan Dracula'nın şatosu adı üstünde bir şatoydu. Şatodan çok mistik bir ortam beklediğimi söyleyebilirim ancak şatonun hikâyesi üzerimde gerekli etkiyi bıraktı. Kazıklı Voyvoda yani Dracula, düşmanlarını kazıklara oturtarak uzun sürede acı çekerek ölmelerine sebep oluyormuş. Bir yandan da ölenlerin etlerini yiyip kanlarını içiyormuş. Romanya'da çevreye baktığınızda şato benzeri yapılar dikkat çekiyor. Ülkemizde olduğu gibi tarihi binaları, eserleri kurcalamamış insanlar.

Ben ve babam dâhil pek çok insan Romanya'da Euro geçtiğini düşünüyor. Seyahatin ikinci günü anladım ki Romanya'nın para birimi "Lei" imiş. Yanımda hiç Lei olmaması biraz hayal kırıklığı yarattı fakat Lei'nin değerinin TL'nin neredeyse yarısı olduğunu öğrendiğim an havaya uçtum. Sırf bu yüzden tekrar gitmeyi düşünüyorum.

Romanya'da da pek çok Avrupa ülkesini sevme sebebim olan yeşillik var. İstanbul'daki çirkin binalar ve gereksiz kalabalıktan uzaklaşmak insanın yüzünü güldürüyor. Ayrıca ülkenin pek çok yerinde dağlar arasına kurulmuş, doğayla iç içe şehirler var. Basit bir araba yolculuğu bile yapsanız zevk alıyorsunuz.

Bunun yanında en çok ilgimi çeken yerlerden biri de Salina oldu. Burası yerin altında kocaman bir tuz madeni. Sesiniz tuzdan duvarlarda yankılanıyor. İnanmıyorsanız duvarları yalayabilirsiniz de. En alt kattaki geniş alanı gölde gezinti için kayıklar, mini golf sahası, dönme dolap gibi şeylerle eğlenceli bir şekilde değerlendirmişler. Açıkçası bu beni şaşırttı. Türkiye’de bir tuz madenini bu şekilde kullanacaklarını hiç sanmıyorum.

Son saatlerimizde “Ceaşescu Rejimi” döneminde planlanmış ve bitirilmiş olan gereksiz büyüklüğe sahip, rekorlar kitabında da yer alan “Parlamento Sarayı”na gitmiştik. Daha önce tur grubundan ayrılıp kaybolarak geceyi sarayda geçirmek zorunda kalan çok insan olmuş. Eğer uçağı kaçırma ihtimalimiz olmasa kesinlikle kaybolmayı deneyecektik.

Şimdi gözlerimi kapatıp Romanya’yı düşündüğümde aklıma komünizm döneminden kalma boyasız binalar, dağlar, on gün boyunca aynı yirmi şarkıyı dinleyişimiz, bana defolup gitmemi söyleyen sokak gitaristi ve bol bol ağaç geliyor. Aslında Romanya’da anlatmaya değer çok daha fazla yer gördüm, anı edindim. Bunlar sadece bazıları. Bazı insanlar Romanya’ya gitmemin gereksiz olduğunu düşünmüştü ancak bence çok doğru bir seçim oldu. Şimdi bu yazıyı yazarken seyahatimin ne kadar dolu dolu geçtiğini bir kez daha fark ettim.

HASTE WAKES MASTE

Almira GÜNER 10 B

There are many abstract rules of life, in other words, lessons which we come to earth to acquire. One of these lessons is that “Haste makes waste”.

We all heard the expression and maybe we even tried to apply it in our own lives, but as I have said there are unscribed rules of life and another one of these rules is that humans never learn anything without experiencing it, so if you learn and can apply this rule in your life, then it means you have definitely experienced what kind of complexity the rashness of your actions can cost you at the very end, but why do we rush things? Is it because we are scared that our existence in this world is too short or are humans just too impatient? In my opinion, it's a little bit of both. Human beings are impatient most of the time but also they have a doubt about how long they will live. With the concern about their lifetime and their impatience gathered together it's not shocking that they rush things.

Another reason for humans' hastiness is that they don't like the feeling they get when they are worried about the future. It is a really bitter feeling which they might not want to deal with. When I get panic about something, I usually feel nauseated and I want that discomfort to go away, so I rush stuff to get away from the pain. But then I realise that in order to get away from my panic, I cause bigger problems.

The waste comes from the haste because things in life have to occur in a fluent order. If it is rushed, then these things will not occur in their order, which will cause all the trouble. As William Shakespeare utters from the mouth of his character, Friar Lawrence, in an ironical way;

“..They stumble that run fast..”

Let's talk about the book, “Romeo and Juliet”. Throughout the play, we see that the two lovers are experiencing a very unexpected and passionate love. For them, their fate is unchangeable. We might stop bad things from happening by not making hasty decisions, but the concept of ‘haste’ is with them from the very first moment of their first kiss till their last. Maybe if Balthazar didn't rush to give the news to Romeo and Romeo didn't hurry to drink the poison (he even asked for a fast poison), maybe if they didn't marry the day after their acquaintance, maybe if the story didn't take place in 5 days, maybe then it wouldn't have been such a dismal story. But in a tragedy, it is a must for us to say that we wished a lot of things were different. Haste is the biggest element of tragedy in the novel. And they weren't the only ones whose lives were wasted; moreover, Romeo murdered Paris because he didn't give himself any time to realize who he was, Tybalt and Mercutio died because Romeo couldn't wait and tried to intervene between them. And also Lord Capulet's hasty mood swings and the way he rushed to marry Juliet and Count Paris is another example of the concept of haste throughout the play.

Moreover, we can realize the hasty actions of the characters in our novel easily, but you might not be able to realize that you are not thinking twice and acting too fast, so if you don't want to stumble, try to walk rather than run. In order to run away from the fact that haste does indeed waste, the ones who really want pleasure faster than it ought to happen should try and consider about their actions. Be patient and learn to wait for good things in life. Do not forget that positive and negative things in life come in waves, and life is a roller coaster. If we rush to get to the highest point on the roller coaster faster, then we might have a sudden and harsh fall downhill and crash like our star-crossed lovers did.

HASTE WAKES MASTE

Acting too quickly has always caused negative outcomes. Most people do their things in a panic, stress and haste. It doesn't help people. In William Shakespeare's famous play, "Romeo and Juliet", characters decide and react things hastily and, moreover, without really thinking before acting. This causes many problems and this is what makes the play take only five days. In the play, so many tragic events occur because of characters' being hasty and doing everything in a hurry.

These two innocent teenagers, Romeo and Juliet, are the victims of their love and the feud between their families. Let's give examples from the play to the concept of "haste":

Romeo and Juliet meet in a feast and they fall in love with each other. The day after they meet, they hastily decide to get married and Romeo visits Friar's cell to discuss marrying Juliet. Friar Lawrence replies by saying "Wisely and slow. They stumble that run fast.", and points on the fact that hurrying through something could cause him to make mistakes. Even so, they get married instantly.

Another consequence of acting quickly comes when Father Capulet compels Juliet to marry Paris. Juliet counters him by saying "Delay this marriage for a month, a week; or, if you do not, make the bridal bed in that dim monument where Tybalt lies." and warns her father not to have the wedding so soon. Certainly, Father Capulet

doesn't care about Juliet's words and he accelerates the wedding day. Whereupon, Juliet gets a vial of poison from the friar which is going to stop her heart beat and make her look like a dead body temporarily to avoid that marriage. Then, Romeo misses Friar Lawrence's message about Juliet is faking and he really thinks that she is dead, so he kills himself. When Juliet wakes up, she sees Romeo's dead body and then she kills herself.

As we see, haste makes waste and this is a factor that makes this play a tragedy.

SIRAĞIŞI

“Eğitimde fark, IRMAK”

ANAOKULU - İLKOKUL - ORTAOKUL - LİSE
Cemil Topuzlu Cad. No : 100 34728 Caddebostan / İSTANBUL
T. +90 216 411 39 23 - F. +90 216 411 39 23
bilgi@irmak.k12.tr / www.irmak.k12.tr

irmakokullari